

RIBIČ

11

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2019

LETNIK LXXVIII

ISSN 0350-4573

Spoštovani ribiči!

Leto 2019 lahko štejemo med prelomna leta, vsaj kadar govorimo o tekmovanjih na mednarodnem nivoju in med ribiškimi družinami. Predpisi se niso v ničemer spremenili, le dosledno smo jih morali začeti uporabljati.

Zakon o sladkovodnem ribištvu in drugi predpisi nalagajo:

27. člen Zakona o sladkovodnem ribištvu določa pogoje, pod katerimi lahko potekajo tekmovanja. Trase morajo biti registrirane, pravilniki, po katerih tekmujemo v Sloveniji, morajo biti homologirani s Fips-sedovimi oz. Cipsovimi pravili, tekme morajo biti prijavljene Inšpektoratu za lovstvo ribištvo, na koncu leta je treba napisati letna poročila.

1. člen Fips-sedovega pravilnika navaja, da lahko tekmujejo samo člani nacionalnih panožnih zvez.

Ribiška zveza Slovenije je na podlagi teh določil pripravila svoje pravilnike in jih uskladila z mednarodnimi pravili, morda pa katero od pravil morala zaostriži že zaradi določil Zakona o sladkovodnem ribištvu.

Ribiška inšpektorica nas je opozorila (opozorilo je bilo objavljeno v glasilu Ribič, 5/2010), kaj so in kaj niso tekmovanja. Prav tako nas je opozorila, da so nekatera določila v naših pravilih nedorečena, zlasti ko gre za tekmo in ne za družabno srečanje, ko kdo imenuje sodnika in delegata.

Na državnem nivoju delegata in glavnega sodnika imenuje Upravni odbor Ribiške zveze z letnim programom tekmovanja, na tekmah ribiških družin pa ju mora imenovati ribiška družina, ki je izvajalka tekme.

Tekmovanja potekajo po strogo določenih pravilih, ki se razlikujejo od pristočnega ribolova. Vsak posameznik, ki vstopa v tekmovalni sistem, mora

pravila upoštevati. Zato mora izpolnjevati določene pogoje: da je član ribiške družine, da je registriran kot tekmovalec ter da je opravil ribiški izpit. Naloga ribiške družine pri tem je, da jih registrira kot tekmovalce ter izpolni vse pogoje, ki so potrebni za organizacijo tekem, ki jih določata Pravilnik in Pravila tekmovalne discipline.

Tekmovalni ribolov je nadgradnja samostojnega ribolova, ki poleg ugodnosti (uporaba mrež, izvajanje treningov, če so predpisani na registriranih trasah, da lahko vstopijo v tekmovalni prostor v času tekmovanja in izvajajo tekmovalni ribolov) prinaša tudi veliko več obveznosti. V letu 2009 smo v pravilniku določili registracije tekmovalcev in smo včasih dopuščali, da tisti, ki so tekmovali, niso bili registrirani. Na opozorilo je inšpekcija začela izvajati določila zakona in nas opozorila na kršitve, ki izhajajo iz neizvajanja pravilnika. V RZS smo storili vse, da bi vsakemu, ki želi tekmovali, tudi omogočili to obliko ribolova. Inšpekcija vztraja, da morajo biti registrirani vsi, ki tekmujejo kadarkoli, pa naj bo to na mednarodni, državni ravni ali meddružinskem ali družinskem nivoju. Za najnižji, to je meddružinski in družinski nivo je določen registracijski znesek v višini 5 evrov, v kar je všteto zajemanje in vodenje evidence pri Ribiški zvezi Slovenije, vnos v evidence pri Olimpijskem komiteju Slovenije, izdaja tekmovalne izkaznice ter ustrezne nalepke. Podoben sistem imajo tudi sosednje države (Hrvaška), kar jim tudi dovoljuje, da lahko vstopijo v slovenski tekmovalni

sistem (udeležba na določeni tekmi), saj izpolnjujejo vse pogoje. Eden od njih je, da je ribič lahko registriran kot tekmovalec, tudi opravljen ribiški izpit. Vsak, ki vstopa v ribiški sistem, mora verificirati določeno znanje. Tako pokaže, da pozna ribe, da pozna sistem upravljanja, ekologijo, ribiško etiko ter osnovna pravila tekmovalnega sistema. Najslabši tekmovalci so tisti, ki niso imeli pravih ribiških vzornikov ali mentorjev. Letošnje – prvo leto je bilo s tega vidika izjema. Z novim letom bomo to določilo dosledno upoštevali.

Kljub negotovanju in pomislekom posameznikov je sistem stekel in deluje dobro, kar je navsezadnje tudi edina možnost. Obveznosti ribiških družin so zelo majhne, tajniki oz. zadolženi za upravljanje s programom Klen vanj vnesejo posameznikovo željo, da bo tekmoval, vnesejo fotografijo, če je še nima, ker je obvezna, in zahtevajo izdelavo tekmovalne izkaznice.

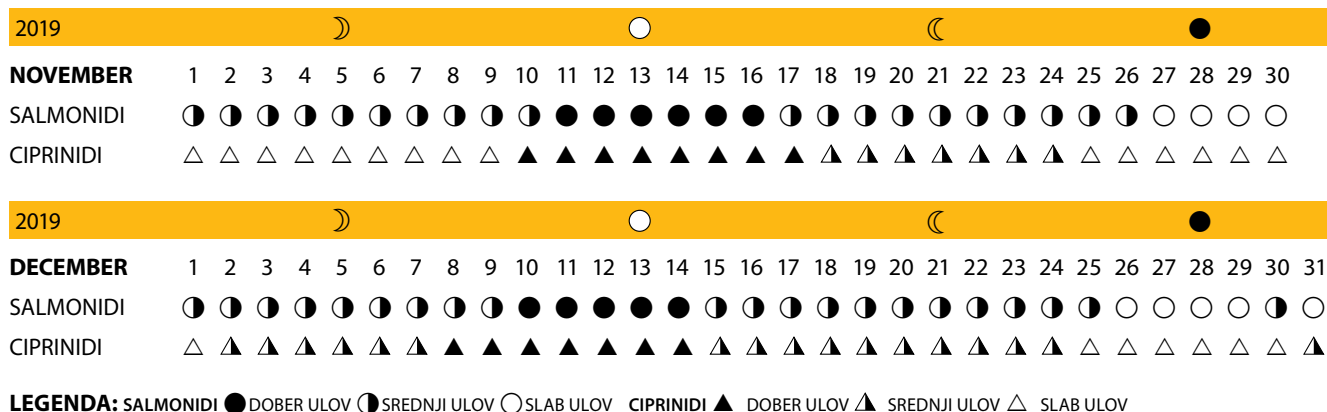
Od ribiških družin pričakujemo, da bodo svojim članom omogočile tudi to obliko kolektivnega ribolova, prijave tekme v letnem načrtu upravljanja z ribiškimi okolišem, določile tekmovalne trase, imenovala organe, ki vodijo tekmovanja (delegata, sodnika), ter registrirale tekmovalce. Le tako na tekmah ne bo težav.

Moja želja je, da bi se ribiči dobro počutili v naši organizaciji in v tekmovalnem sistemu.

Bojan Javornik,
predsednik Tekmovalne komisije

IZBERITE SI NAJUSPEŠNEJŠI DAN ZA RIBOLOV

NA OSNOVI HERSCHLOVEGA VREMENSKEGA KLJUČA VAM SVETUJEMO NAJPRIMERNEJŠE DNI ZA USPEŠEN RIBOLOV:

LEGENDA: SALMONIDI ● DOBER ULOV ● SREDNI ULOV ○ SLAB ULOV CIPRINIDI ▲ DOBER ULOV ▲ SREDNI ULOV △ SLAB ULOV

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja

Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
vršilka dolžnosti odgovornega urednika:
Nuška Božičnik

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

Člani:
**Egon Dolenc, Drago Ornik,
Boštjan P. Zagožen, Peter Weibl**

ČASOPISNI SVET:
Člana:
**dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč**

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Tehnično urejanje:
Jurij Koščak

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Glasiло je sofinancirala Fundacija
za financiranje športnih organizacij v RS

Vsebina

BESEDA PREDSEDNIKA TEKMOVALNE KOMISIJE

Spoštovani ribiči!	
<i>Bojan Javornik</i>	322
Izberite si najuspešnejši dan za ribolov	322

OHRANIMO NARAVO

Negovsko jezero	
<i>Milan Štraus</i>	324
Spremenjena hidrologija vodotoka	
<i>Marko Zupančič</i>	327

SVETOVNA PRVENSTVA

Svetovno prvenstvo v LRM 2019	
<i>Igor Kristan - Igi</i>	330

MEDNARODNA PRVENSTVA

11. Donavsko-Jadranski pokal v Makedoniji	
<i>Aleksander Kolar</i>	331
Ptujski ribiči v lovu rib s plovcem najboljši na prvenstvu Donava-Jadran	
<i>Stanko Žitnik</i>	332

DRŽAVNA PRVENSTVA

Državno prvenstvo v LRM	
<i>Drago Ornik</i>	333
Tekmovanja na ravni ribiških družin	
<i>Dr. Miroslav Žaberl</i>	334
28. Državno prvenstvo društev upokoencev v LRP	
<i>Jože Šmejc</i>	336

JUBILEJI

Ribiči že 60 let ohranjajo temeljne vrednote ribiške kulture	
<i>Jože Žerdin</i>	337

SREČANJA

Revirji RD Barje zanimivi za ščukarje	
<i>Jure Ušeničenik</i>	338

POGOVOR

Sodobna vzreja rib za poribljavanje	
<i>Egon Dolenc</i>	340

ZASLUŽIJO SI NAŠO POZORNOST

Prizadevnost športnikov v Ribiški družini Murska Sobota	
<i>Jože Šmejc</i>	341

REPORTAŽA

Ribolov na afriškega tigra	
<i>Dr. Jože Ocvirk</i>	344

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Tako pač je	
<i>Lenart Levičar Bahtijari</i>	347

RIBIČI PIŠEJO

Ribolov ni samo čudovit šport, je mnogo več	
<i>Boris Dajčman</i>	350

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Tudi tretji Dan za Savinjo uspel	
<i>Franc Rebeušek</i>	351
Poostren nadzor v ribiškem okolišju RD Radovljica	
<i>Roman Zupanc</i>	352

MLADI RIBIČ

Jakčevi kulinarčni začetki	
<i>Nuška Božičnik</i>	354
Iskali senco, našli krapa	
<i>Tomaž Suša</i>	356

MUHARSKI KOTIČEK

Uničevalci mitov – 2. del	
<i>Tomaž Modič</i>	357

RIBIČI KUHAJO

Somič v marinadi in krapovi kotleti v karijevi omaki	
<i>Borut Jerše</i>	359

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:

glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

Uredništvo

Negovsko jezero

Ob prvem pogledu na Negovsko jezero bi človek pomislil, da gre za košček prvinskega okolja, ki ga človeška sla po njegovem izkoriščanju in uničevanju še ni dosegla. Šele ko stopiš na pregrado, spoznaš njegovo umetno poreklo, ki ga je narava dobro skrila z zaveso mogočnega mešanega gozda in divjo razrastjo najrazličnejšega močvirskega rastlinstva.

Nastanek Negovskega jezera sega v 17. stoletje, ko so grofi Traumannsdorfi v dolini Kunovskega potoka prvotnih 11 (po nekaterih pisnih virih 14) vzrejnih ribnikov gradbeno preoblikovali v 3 ribnike kot del obrambnega sistema gradu Negova pred vpadi Turkov. Največjega med njimi – Negovsko jezero je v letih 1984/1985 takratno vodno gospodarstvo, za cilje uravnave vodnega režima in poplavne varnosti, nadgradilo ter posodobilo vodno infrastrukturo in mu dalo današnjo podobo.

Geografski in hidrološki podatki

Negovsko jezero je umetnega – človeškega porekla z naslednjimi geografskimi in hidrotehničnimi podatki:

- makrolokacija: Občina Gornja Radgona;
- mikrolokacija: Kunova, Ivanjski vrh, Gornji Ivanci;
- povodje: Ščavnica - Mura;
- vodotok: Kunovski potok (po ribiških aktih Negovski potok);
- prispevna površina: 6,00 km²;
- površina jezera na obratovalni koti: 60.000 m²;
- površina jezera na maksimalni koti: 77.000 m²;
- prostornina jezera na obratovalni koti: 200.000 m³;
- prostornina jezera na maksimalni koti: 240.000 m³;
- višina pregrade – nasipa: 5,20 m;
- dolžina pregrade - nasipa: 130 m;
- širina krone pregrade - nasipa: 3 m;
- dolžina obale jezera na obratovalni koti: 1.600 m;
- dolžina jezera v sredinski osi: 461 m;
- širina jezera v sredinski osi: 165 m;
- povprečna globina jezera na obratovalni koti: 1,50–3,00 m;
- največja globina jezera na obratovalni koti: 5,00 m;
- nadmorska višina jezera: 218,00 m;
- ribje steze med spodnjo in zgornjo vodo nima.

Namembnost, upravljanje in vzdrževanje vodne infrastrukture jezera ter krajinskega parka

Predpisana namembnost in dejanska (možna) raba zadrževalnika je:

- zadrževanje – sploščanje visokovodnega vala Kunovskega potoka in s tem protipoplavna zaščita dol-vodnih kmetijskih zemljišč ter poselitvenega prostora;
- ohranjanje pestrosti in številčnosti domorodnih prostoživečih živali ter rastlin (krajinski – naravni park);

Negovsko jezero iz zraka (Geopedia)

Negovsko jezero v prostoru Slovenskih goric (Geopedia)

- rekreacija s poudarkom na športnem ribolovu;
- podpora hitrejšemu razvoju gostinstva in turizma Krajinskega parka Negova (ribolovni in izletniški turizem);
- bogatenje kritičnih sušnih pretokov spodnjega toka Kunovskega potoka in Ščavnice;
- namakanje kmetijskih površin po predhodni uskladitvi z drugo splošno in posebno kmetijstvu (*Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano 2010*) v kateri Negovsko jezero predstavlja možni vir namakalne vode. In sicer bi se okoli 30 % prostornine zadrževalnika

Zadnje alineje sem dodal po vpogledu v študijo prof. dr. M. Pintar s sodelavci Vodne perspektive Slovenije in možnosti rabe vode v kmetijstvu (*Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano 2010*) v kateri Negovsko jezero predstavlja možni vir namakalne vode. In sicer bi se okoli 30 % prostornine zadrževalnika

namenjalo za namakanje 29 ha kmetijskih zemljišč. V zapisano dvomim ob vpogledu na sušne pretoke Kunovskega potoka, klimatske trende in dejansko razpoložljivo (zmanjšano) prostornino zadrževalnika, ker bi s tem kmetijska raba zagotovo ogrozila zastavljene naravovarstvene cilje.

Negovsko jezero ima status grajene javne vodne infrastrukture in je vpisano v »Seznam obstoječe javne vodne infrastrukture za varstvo pred škodljivim delovanjem voda« (*Uradni list RS, številka 63/06, 96/06*) v upravljanju Ministrstva za okolje in prostor – Direktorata RS za vode, vzdrževanje njegove vodne infrastrukture pa izvaja koncesionar VGP Mura Murska Sobota.

Občina Gornja Radgona se je pravočasno zavedala geološke, naravne in kulturne vrednosti širšega območja jezera ter ga leta 1967 z Odlokom o zavarovanju krajinskega parka Negova in Negovskega jezera (*Pomurski vestnik 19/67*) zaščitila kot krajinski park. Leta 1996 pa je tega s Sklepom o kulturnih in naravnih znamenitostih, ki so postale last Republike Slovenije (*Uradni list RS, številka 46/96*) v upravljanje prevzela država. Ponaša se z relikti tehnične (Sitarjev mlin), bivanjske (naselje in grad Negova) ter sakralne (cerkev Sv. Marije, kužna znamenja) kulture, še predvsem pa z izredno pestrostjo živalstva in rastlinstva. Tako se je v ta vodni prostor po dolgoletni odsotnosti leta 2005 vrnila vidra

Vodno površino prekrivajo listi in cvetovi belega lokvanja ter rumenega blatnika in ščitijo ribe pred napadi aviacije ter ribiči.

Speči biser Slovenskih goric.

(*Lutra lutra*), Ludvik Kramberger pa v reviji *Lovec* 12/2016 opisuje samo naselitev evrazijskega bobra (*Castor fiber*). Krajinski park po dostopnih pisnih virih obsega 176,52 ha zemljišč, laično preverjanje teh uradnih izmer pa izkazuje, da njegova površina presega 287 ha. Pač še ena vrzel v popolnosti javnih podatkov.

Kakovost vode Kunovskega potoka in jezera

Kunovski potok se s svojim najmočnejšim izvirom rodi na območju Zgornjega Oseka (282 m.n.m.) in teče okoli 8 km skozi komunalno slabo urejeno ter kmetijsko intenzivno podeželsko okolje in se pri Spodnjih Ivancih izlije v novo strugo Ščavnice (204 m.n.m.). Gradbeno je v zgornjem in spodnjem toku preoblikovan (degradiran), vključno z vsemi vodnimi viri (izviri, melioracijskimi jarki) ter kot tak večje naravne in ribiške vrednosti nima. Javno dostopnih podatkov o kakovosti vode Kunovskega potoka ni. Sodim, da gre za njegove obremenitve z onesnaževali komunalnega in kmetijskega izvora, ki se tako kopičijo tudi znotraj akumulacijskega prostora Negovskega jezera.

Kot za Kunovski potok tudi za Negovsko jezero ni dostopnih verodostojnih podatkov o kakovosti vode. Državni imisijski monitoring kemijskega in ekološkega stanja jezer ter zadrževalnikov v Sloveniji Negovskega jezera ne vključuje. Edini pisni vir, ki sem ga zasledil je projekt Revitalizacija naravnega in turističnega biserja Ščavniške doline – Negovsko jezero, kjer so v sklopu delavnice 4. 9. 2013 predstavili rezultate fizikalnih in kemijskih analiz vode, ki izkazujejo prekoračene vsebnosti dušika ter fosfatov. Informacija je brez komentarja in si jo dovolim dopolniti z antropogeno evtrofikacijo zaradi prisotnih onesnaževal (hranil) kmetijskega ter komunalnega izvora. Ob zadnjem obisku jezera pa sem tudi osebno zaznal znake:

- spiranja anorganskih in organskih materialov zaradi kmetijskih ornih ter erozijskih procesov, občasnih poplavnih voda, jesenskega odpadanja listja in odmiranja makrofitov s pospešenim zmanjševanjem prostornine (globine) jezera;
- nekoliko povečane zakisanosti vode;
- prekomerne razrasti makrofitov (rumeni blatnik, beli lokvanj, vodni orešek, ...), ki pre-

krivajo že okoli 50% vodne površine jezera, verjetno zaradi prekomernega dotoka hranil (fosforja in dušika).

Če zaznano problematiko s svojim amaterskim znanjem nekoliko poenostavim, bo sčasoma prišlo do hipertrofnega stanja, postopne porušitve obstoječega ekosistema ter biološkega nazadovanja jezera. Upam, da upravitelj oziroma lokalna skupnost tega ne bosta dopustila in jima za verodostojnejšo oceno stanja jezera iz previdnosti predlagam:

- raziskave odločujočih fizikalnih, kemičnih in bioloških parametrov vseh vodnih virov jezera;
- popis stanja padavinskega območja z analizo vplivov avtohtonih ter alohtonih virov evtrofikacije jezera;
- izdelavo programa stroki znanih selektivnih in stroškovno dostopnih sanacijskih ukrepov postopnega dviga ter ohranjanja kakovosti vode in naravnega okolja jezera.

Še najbolj priporočljivo pa bi v danem trenutku bilo, če bi ga Direkcija RS za vode vključila v državni imisijski monitoring za periodično spremljanje njegovega ekološkega in kemijskega stanja ter na osnovi teh rezultatov tudi ustrezno ukrepala.

Ribe in ribištvo

Povodje Kunovskega (Negovskega) potoka z ocenjeno površino 1 ha ima status rezervata za ohranjanje populacij domorodnih vrst rib. Iz vpogleda v zapise Ribiškega katastra ga naseljuje:

- piškurji (*Petromyzontidae*): donavski piškur (*Eudontomyzon vladykovi*);
- krapovci (*Cyprinidae*): rdečecoka (*Rutilus rutilus*), klen (*Leuciscus cephalus*), navadni globoček (*Gobio obtusirostris*);
- činklje (*Cobitidae*): navadna nežica (*Cobitis elongatoides*);
- ščuke (*Esocidae*): ščuka (*Esox lucius*);
- pravi ostriži (*Percidae*): navadni ostriž (*Perca fluviatilis*);
- sončni ostriži (*Centrarchidae*): sončni ostriž (*Lepomis gibbosus*);
- raki deseteronožci (*Astacidae*): vrsta ni navedena.

Negovsko jezero je Kunovski potok razdelilo na dva dela (spodnji in zgornji tok). Med njima je trajno prekinjena selitvena pot in v potoku ter jezeru je prišlo do sprememb biotičnih in abiotičnih dejavnikov, ki so vplivali na spremembo biocenoz ter s tem na vrstni sestav in populacijo rib. Prvotne oligoreofilne ribe potoka so z vlaganjem v jezeru nadomestile predvsem limnofilne vrste. Žal tudi nekatere tujerodne vrste. Ker pri brskanju po ribiški literaturi in na spletu za Negovsko jezero nisem našel podatkov verodostojnih ihtioloških raziskav, vrstni sestav rib ter školjk povzemam po podatkih Ribiškega katastra Slovenije in posredovanem zapisu dolgoletnega tajnika ribiške družine Vlado Drvariča:

- krapovci (*Cyprinidae*): rdečecoka (*Rutilus rutilus*), klen (*Leuciscus cephalus*), navadni globoček (*Gobio obtusirostris*), beli amur (*Ctenopharyngodon idella*), rdečeperka (*Scardinius erythrophthalmus*), linj (*Tinca tinca*), ploščič (*Abramis brama*), črnooka (*Ballerus sapa*), androga (*Blicca bjoerkna*), zelenika (*Alburnus alburnus*), navadni koreselj (*Carassius carassius*), srebrni koreselj (*Carassius gibelio*), krap

V gozdni zavesi jezera bi lahko bila odlična ribolovna mesta, žal prekomerna razrast makrofitov tu ribolova še ne dopušča.

Pregradni objekt s pohodno krono nasipa nas opozori na umetno poreklo jezera.

Unikatno oblikovan varnostni preliv visokih voda.

Ob mojem zadnjem obisku jezera je on bil edini domačin, ki me je prišel pozdraviti in se mi pustil tudi fotografirati.

(*Cyprinus carpio*) – gojena oblika luskinar, veleluskinar in zrcalar;

- činklje (*Cobitidae*): navadna nežica (*Cobitis elongatoides*);
- ščuke (*Esocidae*): ščuka (*Esox lucius*);
- pravi ostrži (*Percidae*): navadni ostrž (*Perca fluviatilis*), smuč (*Stizostedion lucioperca*);
- sončni ostrži (*Centrarchidae*): sončni ostrž (*Lepomis gibbosus*);
- škržki (*Unionidae*): potočni škržek (*Unio pictorum*).

Negovsko jezero z Kunovskim potokom je sestavni del Pomurskega ribiškega območja - Radgonskega ribiškega okoliša (Mura od mostu pri Tratah do broda Krog-Vučja vas; Ščavnica od izvira do mostu pri Žihlavi, pritoki na teh odsekih) s skupno površino 233,42 ha. Ta je bil z Odločbo Okrajnega ljudskega odbora Murska Sobota številka 02-2112/1-59 dne 19. 5. 1959 dodeljen v upravljanje takrat ustanovljeni Ribiški družini Radgona, 31. 12. 2008 pa je predhodno citirano odločbo zamenjala 30 letna koncesijska pogodba Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano številka 3420-137/2008/1. Danes ribiška družina v svojih vrstah združuje 518 ribičev, ki so zaradi uveljavljanja ribolovne pravice in učinkovitejšega upravljanja izredno razvejanega ribiškega okoliša organizirani v petih temeljnih enotah Apače, Gornja Radgona, Radenci, Tišina ter Videm. Gospodarjenje z Negovskim jezerom je v pristojnosti enote Gornja Radgona.

Prijučni objekt (bife, prodajalna ribolovnih dovolilnic?) naravnemu okolju jezera ni ravno v ponos in bi ga bilo umestno zamenjati za kaj bolj krajinsko domačega.

Sodim, da je športni ribolov v Negovskem jezeru zaradi prekomerne zarasti vodnega rastlinstva oviran. Njegovo odstranjevanje v današnjih razmerah evtrofikacije bi bilo povsem brezplodno in škodljivo. Vzpodbudili smo naravo in narava se je odzvala z množično zarastjo rumenega blatnika, belega lokvanja ter vodnega oreška. Tem bodo sledili še drugi makrofiti in oblikovali rastlinsko preprogo, ki bo dobro varovala ribjo populacijo pred ribojedimi pticami, pa tudi ribolovom. Upam, da se bo po ravnem ciklusu razrast večine teh ustavila, ker bo sicer v nasprotnem ta tudi ribjemu življu postala škodljiva. Do takrat bo pač treba ribe loviti tam, kjer zaradi globine ukoreninjenje makrofitov ni več

mogoče, sočasno pa razmisliti tudi o razvoju ribolovnega turizma, ki ima v tem okolju še velike perspektive.

Rekreacija, gostinstvo in turizem

Negovsko jezero je bilo v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja romarska pot štajerskega, pomurskega in prekmurskega izletniškega turizma. Premoglo je javno kopališče z lesenimi bazeni, skakalnico, čolnarno, ..., a se od tistega časa do danes na njem ni ničesar ohranilo. Ostalo je le jezero z bujno vegetacijo in kakovostno precej utrujeno vodo, ki načrtovalce razvoja opozarja, da ta akvatorij ne potrebuje infrastrukture masovne rekreacije, gostinstva in turizma. Potrebuje le urejeno učno pot z naravi spoštljivim odmikom od neposredne brežine jezera in na tej poti sonaravno oblikovana opazovališča, predstavitvene panoje domorodnega rastlinstva ter živalstva in najnujnejšo urbano opremo za boljše počutje obiskovalcev. Umestna pa bo tudi odstranitev naravnem okolju odtujenega propadajočega objekta (bifeja) oziroma njegova nadomestitev z krajinsko sprejemljivim tipskim objektom Slovenskih gorc z lokalno gostinsko ponudbo, na vstopnem mestu jezera pa postavitev osrednjega informacijskega objekta z zbirom geografskih, zgodovinskih, hidroloških, zooloških in botaničnih podatkov širšega prostora krajinskega parka.

Besedilo in fotografije: Milan Štraus

Na avtorjevo željo članek ni lektoriran.

Spremenjena hidrologija vodotoka

V svetovnem merilu reke spadajo med najbolj ogrožene ekosisteme. Ob številnih škodljivih vplivih, ki jih imamo ljudje na vodotoke, je najnovejša grožnja njihovi biotski neokrnjenosti nenadzorovan razmah hidroelektrarn z njihovimi številnimi neposrednimi in posrednimi škodljivimi vplivi na ribe in drug živelj v reki. V tokratnem članku se bomo osredinili na spremenjeno hidrologijo vodotoka, ki nastane ob izgradnji hidroelektrarne, in škodljive vplive, ki posledično prizadanejo rečne vrste rib.

Spremenjena hidrologija škodljivo deluje na ribe

Zajezitev reke za potrebe hidroelektrarn se med drugim odraža v spremenjeni hidrologiji reke, kar se kaže z veliko upočasnitvijo vodnega toka in zelo povečani globini vode, kar posledično privede do usedanja in kopičenja finih usedlin – mulja na dnu vodotoka –, kar zelo spremeni življenjski prostor rib in drugih živali. Na območju zajezitev reka postane manj ustrežna ali neustrežna za bivanje številnih vrst rečnih rib. Sočasno se spremenijo sestava živalskih in rastlinskih združb, prehranjevalne verige in podobno. Vse spremembe pa se odražijo v pojavljanju, številčnosti in sestavi populacije rečnih vrst rib na neki lokaciji oziroma vodotoku.

Vpliv hitrosti vodnega toka na ribe

Rečne ribe so prilagojene na življenjsko okolje, ki ga zelo določa prav hitrost vodnega toka, ki vpliva na: koncentracijo kisika v vodi, tip podlage, bistrrost ali kalnost vode, odsotnost ali prisotnost vodnega rastlinja,

število vrst vodnega rastlinja, število vrst nevretenčarjev in podobno. Vse naštetu vpliva tudi na ribe – na prisotnost ali odsotnost posameznih vrst in njihovo številčnost. Za prosto tekoče reke in potoke, v katerih so se z evolucijo razvile rečne vrste rib, je značilna velika pestrost ekoloških niš, ki jih poleg temperature vode najbolj določa prav hitrost vodnega toka. Reko ali drug vodotok lahko v grobem razdelimo na odseke z velikimi hitrostmi vodnega toka (slapišča, strmci, brzice z relativno plitvo vodo), predele s srednjimi hitrostmi vodnega toka (odseki struge, tolmuni z blagim padcem in globljo vodo) in odseke z majhnimi hitrostmi ali celo odsotnostjo vodnega toka (rečni rokavi, mrtvice in druge zaledne vode). Vsakega izmed omenjenih življenjskih prostorov poseljujejo značilne ribje vrste, ki so se z obliko telesa, načinom življenja in razmnoževanja prilagodile njihovim specifičnim ekološkim razmeram. Zato praktično nobene ribje vrste ne najdemo na vsej dolžini reke. Namesto tega posamezne vrste poseljujejo le tiste odseke rek ali potokov, kjer vladajo zanje ustrezne življenjske razmere. Zgolj prisot-

nost vode torej še zdaleč ne zagotavlja tudi prisotnosti rib!

Hidroelektrarne izrazito negativno vplivajo na ribe, katerih življenje in razmnoževanje uravnava vodni tok

V akumulacijskih jezerih se zaradi spremenjenih razmer glede hitrosti vodnega toka izoblikujejo ugodne razmere za fitofilne drstnice in zelo neugodne razmere za litofilne drstnice. Posledično se spremeni tudi vrstna sestava rib v akumulacijskem jezeru.

Domorodne ribe celinskih voda glede na vrsto podlage, kamor odlagajo ikre, razdelimo na več ekoloških skupin. Poudariti pa je treba, da potrebe glede drstne podlage za vse vrste rib niso dobro raziskane.

Litofilne drstnice odlagajo ikre na skale, kamenje in prod, ki pa so lahko obrasli z nižjimi rastlinami. Takšne so denimo: platnica (*Rutilus virgo*), mrena (*Barbus barbus*), podust (*Chondrostoma nasus*), jez (*Leuciscus idus*), klen (*Squalius cephalus*), bolen (*Aspius*) ▶

Ekipa ihtiologov se pripravlja na vzorčenje rib.

aspilus), sulec (*Hucho hucho*), postrvi (*Salmo* spp.), lipan (*Thymallus thymallus*), čep (*Zingel zingel*), upiravec (*Zingel streber*), ogrica (*Vimba vimba*), pohra (*Barbus balcanicus*), kesslerjev globoček (*Romanogobio kesslerii*), beloplavuti globoček (*Romanogobio vladykovi*), zvezdogled (*Romanogobio uranoscopus*), pisanka (*Alburnoides bipunctatus*), pisanec (*Phoxinus phoxinus*), zlata nežica (*Sabanejewia balcanica*) in kapelj (*Cottus gobio*). Za litofilne drstnice je značilno, da v času drsti iščejo odseke vodotokov z ustrežno močnim tokom vode. Take so brzice, slapišča, odseki pod

zavajajoče, če ne upoštevamo tudi hitrosti vodnega toka in velikosti samega vodotoka. V literaturi so pogosto omenjene fito-litofilne drstnice, ki jih ljudje s pomanjkljivim ekološkim znanjem lahko razumejo povsem napačno. Fito-litofilne drstnice so v resnici indiferentne drstnice, to so ribe, ki svoje ikre odlagajo na različne tipe podlage ali pa gre za litofilne drstnice, ki ikre odložijo na skale ali drugo kamnito podlago, četudi je le-ta v celoti obrasla z nižjimi rastlinami (mahovi in alge). Platnica je že tak primer litofilne drstnice.

nujno posodobiti, platnica poseljuje reko Donavo in spodnje tokove njenih večjih pritokov od Bavarske navzdol. Največje gostote naseljenosti dosega v porečju Save. Je tipična rečna (reofilna) vrsta, ki za svoj obstoj potrebuje hitro tekočo vodo, zato živi v glavnih tokovih srednje velikih in velikih rek. V času drsti, spomladi, se seli na območja brzic s skalnato-prodnatim dnom. V dolžino v povprečju zraste od 20 do 30 cm, največ do 50 cm. Spolno dozori v tretjem letu starosti. Drsti se od aprila do maja pri temperaturi vode 10–14 °C, ko v jatah potuje na odseke

Naravni kamnit prag, ki strugo Save preči v bližini Term Čatež, ustvarja čudovite brzice, ki so spomladi največje litofilne drstnišče v regiji. Ob izgradnji hidroelektrarne Mokrice bi brzice potopili, s čimer pa bi uničili največje še obstoječe drstnišče v regiji. Gorvodno ležeča drstnišča so že uničena zaradi verige petih spodnjosavskih elektrarn.

Hidroelektrarne grobo posežejo v hidrodinamiko vodotoka, in sicer tako nad jezovno zgradbo kot tudi pod njo. Na fotografiji je hidroelektrarna Brežice.

pragovi in drugi deli rečne struge, kjer vodni tok ustvarja ustrežno podlago. Fine delce z majhno maso sproti odnaša, ostanejo le skale, prod, pesek in drugi kamniti delci, ki so dovolj težki, da jih voda ne more odnesti, posledično na takšnih odsekih ne bomo našli mulja. Takim okoliščinam so se prilagodile le redke rastline. Takšni so denimo mahovi in alge, ki uspevajo tudi v hitro tekoči vodi in lahko v ugodnih razmerah povsem prerastejo kamnito podlago. Višjih rastlin, ki so ukoreninjene v sedimentno dno, pa na takšnih odsekih praviloma ni oziroma so zelo redke. Tip podlage za drst pri litofilnih drstnicah torej ni nujno primarna izbira, temveč je le posledica ekoloških razmer, ki vladajo na takšnih območjih. Poleg velikosti samega vodotoka je hitrost vodnega toka tisti dejavnik, ki ima pri številnih litofilnih drstnicah odločilno vlogo pri izbiri lokacije za drst. Dodatno ne gre spregledati dejstva, da je zadrževanje v toku vode ustrezne moči pri določenih vrstah rib, kot je denimo platnica (*Rutilus virgo*), sprožilni dejavnik, ki zagotovi sproščanje dozorelih jajčec (ovulacijo). Platnica in druge reofilne litofilne drstnice se torej ne bodo drstile, četudi imajo na voljo ustrezen tip podlage, kot so skale in prod, če tam ni zagotovljen tudi vodni tok ustrezne moči. Drstile pa se ne bodo niti v potoku ali ribji stezi z ustrežno vrsto podlage in ustrežno hitrostjo vodnega toka, če je vodotok premajhen, ker se v njem ne počutijo varne. Razvrščanje rib glede na vrsto drstne podlage je torej lahko

Fitofilne drstnice odlagajo ikre na vodno rastlinje; po navadi so to višje rastline, ki so ukoreninjene v sedimentno dno. Takšne so denimo ščuka (*Esox lucius*), ploščič (*Abramis brama*), krap (*Cyprinus carpio*), linj (*Tinca tinca*), rdečeoka (*Rutilus rutilus*), rdečeperka (*Scardinius erythrophthalmus*), koreselj (*Carassius carassius*), androga (*Blicca bjoerkna*) in navadna nežica (*Cobitis elongatoides*).

Psamofilne drstnice odlagajo ikre na peščeno podlago ali vanjo. Takšni sta denimo blistavec (*Telestes souffia*) in babica (*Barbatula barbatula*).

Indiferentne drstnice svoje ikre odlagajo na različne tipe podlage, na primer na potopljeno rastlinje, kamenje, potopljene drevesne korenine ali potopljeno vejevje. Takšne so denimo klenič (*Leuciscus leuciscus*), zelenika (*Alburnus alburnus*), navadni okun (*Gymnocephalus cernuus*), navadni globoček (*Gobio obtusirostris*) in navadni ostrž (*Percu fluviatilis*).

Ostacofilne drstnice. Naša edina ostacofilna drstnica je pezdirk (*Rhodeus amarus*), ki ikre z organom, podaljšanim v cevko, vstavi v notranjost živih školjk, kot so škružki (*Unio* spp.) in brezzobke (*Anodonta* spp.).

Škodljivi vplivi hidroelektrarn na platnico (*Rutilus virgo*)

Ekologija in biologija platnice je razmeroma slabo raziskana, saj tako rekoč ni ciljnih ekoloških raziskav za to vrsto. Po dostopnih podatkih, ki so precej zastareli in bi jih bilo

rek s hitro tekočo vodo, pogosto podobne, kot jih za drst uporabljajo tudi podust, klen in pisanka. Samica odloži 40.000 do 60.000 iker, ki se začasno prilepijo na kamnito podlago (litofilna drstnica), nato pa jih tok vode odplavi dolvodno.

Ogroženost

Vzrokov za zmanjšanje populacije platnice v Sloveniji je več in se med seboj prepletajo. Zmanjšanje prodonosnosti rek zaradi regulacij vodotokov v kombinaciji s hidroelektrarnimi jezovi, ki ovirajo premeščanje proda in neposrednim črpanjem gramoza iz strug, so dejavniki, ki izrazito negativno vplivajo na število in površino ustreznih drstnišč, saj se jih tako neposredno uničuje. Z zaježitvijo se obstoječa drstnišča na območju akumulacijskih jezer zaplavijo; ker ni več vodnega toka ustrezne moči postanejo takšna drstnišča nefunkcionalna. Hidroelektrarniški in drugi veliki jezovi onemogočajo sezonske selitve platnic (ne le selitev za potrebe drsti). Hidrološke značilnosti reke se spremenijo na celotnem območju akumulacijskega jezera, zato se spremeni življenjski prostor v celoti, postane manj ustrezen ali neustrezen za bivanje platnice, prav tako se spremeni sestava običajnih živalskih in rastlinskih združb, prehranjevalne verige ipd. Vse naštetje spremembe pa se posledično odražajo v pojavljanju in številčnosti platnice na neki lokaciji ali vodotoku, dolgoročno pa tudi na širšem geografskem območju. Matej Luštek,

gospodar Ribiške družine Novo mesto, ki je eden boljših poznavalcev platnice pri nas, je na podlagi dolgoletnega opazovanja (zadnjih 18 let) drstišč platnice na reki Krki podal oceno, da se je v tem času drstna populacija platnice zmanjšala za več kot 70 odstotkov! Pri tem ne gre spregledati dejstva, da velja reka Krka, ki se izliva v Savo, za slovensko reko, v kateri se platnica pojavlja v največjem številu. Vzroki za tako veliko zmanjšanje števila platnic v reki Krki zaenkrat še niso znani. Podobna situacija je tudi s podustjo, ki ima skoraj enake potrebe glede drsti.

Ikre platnice, pritrjene na rečni prod.

Ugotovitve raziskave o platnici na območju spodnje Save in Krke v Sloveniji

Raziskava je bila opravljena aprila 2018 pod okriljem Društva za preučevanje rib Slovenije (DPRS) na podlagi dovoljenja Agencije Republike Slovenije za okolje z namenom varovanja zavarovanih in drugih vrst rib na vplivnem območju hidroelektrarne Mokrice. Potekala je po mednarodno uveljavljeni metodi. Pri raziskavi so sodelovali izkušeni ihtiologi in strokovnjaki za ribe iz kar štirih evropskih držav. Zaključki raziskave so naslednji.

Na območju brzic v glavni strugi reke Save pri Čatežu je bilo potrjeno drstišče z več kot 4000 osebki platnice (*Rutilus virgo*). Ocena gostote naseljenosti za to območje je znašala kar 733 osebkov/ha. Litofilno drstišče z okvirno površino 12 000 m² je brzkone največje v regiji in zadnje takšnih razsežnosti na spodnji Savi. Z izgradnjo hidroelektrarne (HE) Mokrice bi bilo drstišče uničeno, s čimer bi bila zagotovo prizadeta viabilnost vseh litofilnih drstnic na tamkajšnjem območju. V spodnjem delu reke Krke, ki se izliva v Savo, nedaleč stran nad omenjenim drstiščem, smo dodatno potrdili prisotnost platnice vseh starosti, vključno s spolno zreliimi osebki v fazi drsti. Dolgoročna opažanja lokalne ribiške družine skupaj z rezultati naše raziskave potrjujejo, da tudi spodnja Krka na več mestih zagotavlja pomembna drstišča za platnico in druge litofilne drstnice. Odsek reke Krke, ki sega

do izliva v Savo, je prav tako znotraj vplivnega območja HE Mokrice, zato bi bil ob njeni izgradnji zagotovo prizadet oziroma izgubljen. Platnica je v Prilogi II evropske Direktive o habitatih navedena kot vrsta v interesu skupnosti, za ohranitev katere je treba določiti posebna varstvena območja (območja Natura 2000), da bi ohranili ali obnovili ugodno stanje ohranjenosti populacij znotraj držav članic Evropske unije.

Povodje Krke kot tudi v raziskavi obravnavani odsek spodnje Save je Slovenija vključila v mrežo območij Natura 2000, po-

leg tega je znotraj obeh območij platnico razglasila za kvalifikacijsko vrsto. V območju Natura Spodnja Sava je platnica edina kvalifikacijska vrsta, medtem ko je v območju Natura Krka s pritoki 14 kvalifikacijskih vrst rib; sedem smo jih v spodnji Krki ujeli v okviru raziskave. Zvezdogled (*Romanogobio uranoscopus*), ki je ena izmed njih, je v Sloveniji prepoznan kot vrsta v neugodnem stanju, z izgradnjo HE Mokrice pa bi bil njegov obstoj v

reki Krki ogrožen. Tako kot za platnico bi morali tudi za zvezdogleda in druge ciljne vrste rib opraviti ustrezne raziskave, ki bi razkrile stanje prizadetosti omenjenih vrst na območju spodnje Save, kamor se je v bližnji preteklosti že grobo poseglo z izgradnjo petih spodnjesavskih hidroelektrarn. Za zvezdogleda bi moral investitor izdelati raziskave že ob presoji vplivov na okolje za HE Brežice, pa tega še vedno ni storil, kljub temu da HE Brežice že obratuje. Z izgradnjo HE Mokrice bi veriga šestih spodnjesavskih hidroelektrarn grobo spremenila značaj reke Save na odseku, dolgem kar 50 km!

Zaradi pričakovanih vplivov, ki bi jih HE Mokrice – šesta v verigi hidroelektrarn na spodnji Savi – imela na omenjene vrste iz evropske Direktive o habitatih in na njihova z Naturo 2000 varovana območja, bi bila izgradnja HE Mokrice v nasprotju tako z evropsko zakonodajo kot tudi s cilji nacionalne zakonodaje, povezane z omenjenimi vrstami in z območji za njihovo zaščito. Omenjena območja so dolvodno povezana s Savo na Hrvaškem, ki je del prosto tekočega vodotoka vse do izliva v Donavo. Zato je zaskrbljujoč tudi čezmejni vpliv na druge rečne (reofilne) in selivske (migratorne) vrste rib.

Vpliv hidroelektrarn na druge rečne vrste rib

Raziskave Zavoda za ribištvo Slovenije (ZZRS) so pokazale, da se z izgradnjo hidroelektrarn gorvodno od jezua izoblikuje akumulacijsko jezero, v katerem vladajo

razmere, ugodne za vrste rib, ki živijo v mirnih vodah (stagnofilne vrste), in vrste, ki niso občutljive za hitrost vodnega toka (indiferentne vrste), hkrati pa v akumulacijskem jezeru nastanejo zelo neugodne razmere za vrste, ki živijo v hitro tekočih vodah (reofilne vrste). Dodatno akumulacijska jezera bolj ustrezajo vrstam, ki ikre odlagajo na vodne rastline (fitofilne drstnice), ne ustrezajo pa vrstam, ki ikre odlagajo na skale in prod (litofilne drstnice). Raziskave so pokazale, da so Savo dolvodno od Jedrške elektrarne Krško (JEK), pred začetkom gradnje spodnjesavskih hidroelektrarn, poseljevale večinoma vrste, ki živijo v hitro tekočih vodah (reofilne vrste), in vrste, ki imajo sposobnost prilagajanja na različne hitrosti vodnega toka (indiferentne vrste). Vrste, ki potrebujejo hitro tekočo vodo, so: jez (*Leuciscus idus*), kesslerjev globoček (*Romanogobio kesslerii*), klen (*Squalius cephalus*), mrena (*Barbus barbus*), ogrica (*Vimba vimba*), pisanka (*Alburnoides bipunctatus*), platnica (*Rutilus virgo*), podust (*Chondrostoma nasus*), pohra (*Barbus balcanicus*), upiravec (*Zingel streber*), zvezdogled (*Romanogobio uranoscopus*), velika nežica (*Cobitis elongata*) in zlata nežica (*Sabanejewia balcanica*). Po izgradnji hidroelektrarn se je vrstna sestava in številčnost posameznih vrst spremenila. Rezultati monitoringov rib v akumulacijskih jezerih že obstoječih spodnjesavskih hidroelektrarn, ki so jih opravili sodelavci Zavoda za ribištvo Slovenije, so pokazali, da populacije vseh vrst, ki so vezane na hiter vodni tok (reofilne vrste) v akumulacijskih jezerih, upadejo, zvezdogled (*Romanogobio uranoscopus*), kesslerjev globoček (*Romanogobio kesslerii*) in upiravec (*Zingel streber*) izginejo, pohra pa se ohrani le v pritokih, ki se izlivajo v akumulacijsko jezero. Raziskave so pokazale tudi zmanjšanje številčnosti platnice na območju obstoječih spodnjesavskih hidroelektrarn, kjer platnica ni več v ugodnem stanju. Navadni okun (*Gymnocephalus cernuus*), ki se dobro prilagaja različnim hitrostim vodnega toka, se je v spodnji Savi pojavil šele po izgradnji hidroelektrarn, prej na tem območju ni bil zabeležen.

Viri:

Veenvliet, P. in Zupančič, M., 2018. Raziskava platnice (*Rutilus virgo*) na območju spodnje Save in Krke v Sloveniji, Društvo za preučevanje rib Slovenije, 30 strani.

Podgornik, S., Ramšak, L., Jenič, A., Pliberšek, K., Govedič, M., 2009. Ihtiološke raziskave Save in pritokov od Krškega do meje. Zavod za ribištvo Slovenije, 692 strani.

Zabric, D., Hamzić, R., 2017. Strokovne smernice za projektno dokumentacijo za izvedbo mirnega območja (MO4) pri HE Mokrice, Zavod za ribištvo Slovenije, 52 strani.

Jenič, V., 2018. Razmnoževanje rib, Ribič 9/2018, str. 250–251.

Besedilo in fotografije: Marko Zupančič, Društvo za preučevanje rib Slovenije

Svetovno prvenstvo v LRM 2019

Letos smo se na Svetovno mladinsko prvenstvo v lovu rib z umetno muho, ki je trajalo od 10. 8. do 17. 8. 2019, odpravili v šest ur oddaljeni Vyssi Brod na Češkem.

V času tekmovanja smo bivali nekaj kilometrov od glavnega centra dogajanja, kamor smo se vsak dan vozili na zborna mesta za odhode na tekme in prehranjevanje. To je pomenilo zgodnejše vstajanje in dnevno prenašanje opreme na tekme. S trenerjem Jankom Čeperlinom sva vsak dan hodila po celotni tekmovalni trasi za pomoč našim tekmovalcem in ob tem se mu zahvaljujem za ves trud in prevožene kilometre pred tekmovanjem in med njim.

Prvenstvo je prineslo novo spoznanje, da je ribo mogoče ujeti tudi v kalni vodi, seveda s še bolj izpopolnjeno tehniko in vstopom v vodo kot tudi gibanjem v njej. Reka Vltava je vseskozi kalna; domačini pravijo, da ima barvo kokakole. Razlog temu je sestava tal oz. kamnin, ki so iz vrst granita, ki ni lomljiv. Skale so večinoma okrogle, med seboj se brusijo v prah in zato je voda kalna.

Vsi tekmovalci so morali zaradi neravnega terena ter nevidljivosti v vodi v določenih sektorjih od tolmuna do tolmuna hoditi zelo previdno. Nekaj jih je tudi zaplavalo po reki navzdol.

V nekaterih sektorjih sta prevladovala potočna postrv in ostriz, drugje pa šarenka, ki je bila vložena. To je pomenilo lažje delo tudi za naše tekmovalce.

Po dveh tekmah smo ekipno osvojili tretje mesto, ker je Maj Ivančič dosegel sektorsko zmago in ker so tudi drugi naši tekmovalci dosegli dobre rezultate. To je bila velika spodbuda za naslednje tekme. Na četrti tekmi je sektorsko zmago dosegel še Vitan Gorjan Bor. Še z večjo željo po osvojitvi 7. mesta smo se v ekipni konkurenci pripravljali na zadnjo tekmo pozno v noč. Na koncu je bila reprezentanca Irske malo boljša od nas, zato smo zasedli 8. mesto.

Naš najboljši tekmovalac je bil Vitan Gorjan Bor, ki je osvojil 23. mesto v posamezni konkurenci med 50 tekmovalci.

Fantom velja vsa pohvala za požrtvovalnost v težkih razmerah tekmovanja in rezultat, ki obeta boljše uvrstitve v prihodnje, ker so vsi v vseh sektorjih ujeli ribe.

Zahvalili bi se tudi vsem, ki ste pomagali, da smo lahko kakovostno trenirali, prispevali sredstva, opremo za tekmovalce in nasvete, ki so nam zelo koristili pred prvenstvom in med njim.

*Igor Kristan - Igi,
vodja mladinske muharske
reprezentance v lovu rib
z umetno muho*

Na fotografiji od leve proti desni sestava reprezentance SMP LRM Češka 2019: vodja Igor Kristan - Igi, tekmovalci Maj Ivančič, Nejc Pesjak, Vitan Gorjan Bor, Žan Valentinčič, Žan Čeperlin, trener Janko Čeperlin (foto: Janko Čeperlin)

Med tekmovanjem je pomembna osredotočenost (foto: Vitan Bor Gorjan).

DONAVSKO-JADRANSKI POKAL LKO 2019

11. Donavsko-Jadranski pokal v Makedoniji

Enajstega klubskega tekmovanja Donavsko-Jadranski pokal v lovu krapov z obtežilnikom 2019 sva se udeležila Aleksander Kolar in Vinko Volf. Tekmovanje je potekalo v dneh od 26. do 29. 9. 2019 na akumulaciji Paljurci, ki je na jugu Severne Makedonije, v bližini kraja Bogdanci. Tekma se je začela v petek ob 11. uri in končala v nedeljo ob 13. uri. Skladno s pravili FIPSeD o klubskih tekmovanjih je tekma trajala neprekinjeno petdeset ur.

Na poti brez večjih težav

Na pot do 1200 km oddaljenega cilja sva se odpravila v sredo zvečer z najetim kombijem, ker v osebni avtomobil ni bilo mogoče naložiti vse opreme in hrane, potrebne za ribolov. Pot naju je vodila preko Hrvaške in Srbije in vse je potekalo brez večjih posebnosti. Omeniti moram le manjšo težavo s pregrevanjem motorja v vozilu, zaradi katere sva morala sredi noči zapustiti avtocesto v bližini Kutine na Hrvaškem. Postanek nama ni vzel veliko časa, ker imava k sreči nekaj znanja o delovanju motorja in okvaro sva hitro rešila sama.

Preostanek poti sva prevozila v vsega nekaj urah, saj na nobenem od mejnih prehodov nisva čakala več kot nekaj minut. Cariniki in policisti so bili izredno prijazni, preverili so le najine osebne dokumente in nama zaželeli srečno pot. V dopoldanskih urah naslednjega dne sva prispela v kraj Bogdanci, ki je le nekaj kilometrov od Grčije. Kljub utrujenosti po neprespani noči sva se najprej odpravila na jezero, kamor so pred nama že prispele ekipe iz Hrvaške, Srbije, Črne gore ter nekateri tekmovalci iz Makedonije.

Akumulacija Paljurci

Pred odhodom na tekmo sva z Vinkom poskušala pridobiti čim več uporabnih informacij o razmerah ribolova na akumulaciji Paljurci. Na internetu sva si ogledovala fotografije in redke videoposnetke, na raznih forumih in socialnih omrežjih sva iskala uporabne prispevke ter druge informacije, povezane z ribolovom, ki bi nama bile v pomoč na tekmovanju. Navezala sva tudi nekaj stikov z makedonskimi kraparji, vendar se je pozneje izkazalo, da je bila večina njihovih informacij neuporabnih. Predvsem zaradi povsem spremenjenih razmer za ribolov.

Letošnjo pomlad je bila na tamkajšnjem jezeru ena od tekem za državno prvenstvo Makedonije v lovu krapov. V istem obdobju naj bi vložili nekaj več kot štiri tone krapov s povprečno težo štiri kilograme. Kaplja v morje za tako veliko jezero. Starejših oziroma velikih kapitalnih primerkov omenjene ribje vrste naj ne bi bilo v izobilju, saj domači ribiči uplenijo večino vloženih rib. Domači ribiči, ki lovijo in spuščajo krape, se trudijo, da bi se stanje spremenilo in da bi bili krapji nad določeno težo zaščiteni. Nekako tako, kot v kraparjem prijaznih državah po svetu. Žal pa je zaenkrat ves njihov trud zaman. Se nam obeta tekma na prazni vodi, sva se spraševala?

Na fotografijah je bilo jezero videti lepo,

obdano z gozdom in pašniki. Neonesnaženo, pravi biser za ribiče, željne miru in narave. Vendar je bilo dejansko stanje povsem nekaj drugega. Gladina vode je bila nižja od običajne za vsaj osem metrov in pogled na jezero je bil dobesedno srhljiv. Dno jezera je bilo videti kot puščava, brez vsakega rastlinja in brez znakov življenja. Voda iz akumulacije je namenjena predvsem zalivanju kmetijskih zemljišč, sadovnjakov in okoliških vinogradov. V zadnjih mesecih ni bilo obilnejših padavin, temperatura v poletnih mesecih pa krepko preseže 40 stopinj Celzija.

Organizatorji tekmovanja so se potrudili in pripravili tekmovalno traso, ki je nudila dokaj enakovredne razmere vsem sodelujočim tekmovalcem. Nekaj dni pred tekmo so lokalni ribiči vložili nekaj sto kilogramov krapov v upanju, da nobena ekipa ne bo ostala brez ulova. Lahko jim izrečem le pohvale za njihov trud.

Uradno odprtje

V četrtek zvečer je bilo uradno odprtje 11. Donavsko-Jadranskega pokala v lepo urejeni restavraciji v bližini kraja Bogdanci. Predstavniki Makedonske ribolovne federacije in lokalni veljaki so vsem sodelujočim najprej zaželeli dobrodošlico in dober prijem. Sledila sta bogat folklorni program s predstavitvijo Makedonije v pesmi in plesu ter odlična večerja z obilico makedonskih specialitet; pravo kulinarčno razvajanje: ljubitelji dobre hrane smo prišli na svoj račun. Z Vinkom sva se kmalu odpravila spat, kajti v dneh, ki so sledili, naju je čakalo zelo malo počitka.

Zahvala

Za pomoč pri izvedbi tega projekta se najlepše zahvaljujema predsedniku RZS, predsedniku TK RZS, podkomisiji RZS za LRP, sekretarju RZS, vodji reprezentanc RZS za LKO in vsem, ki so navijali in držali pesti za naju.

Prijave ekip in žreb tekmovalnih mest

Naslednje jutro sva zgodaj vstala, da ne bi zamudila prijav za ekipe in žreba tekmovalnih mest. Nisva imela posebnih želja glede tekmovalnega mesta, ker vode nisva poznala in nobeno mesto naj bi ne bilo med najljubšimi. Izžrebala sva številko dve, kar za naju ni imelo nobenega pomena. Najini levi sosede so bili domačini, desno od naju pa je bila ekipa iz Srbije.

Potek tekmovanja

Pred začetkom tekmovanja sva najprej določila mesto hranjenja, dogovorila sva se glede uporabe vab in o taktiki hranjenja. O vsem drugem pa sva lahko na začetku le ugibala, ker nisva vedela, kaj bodo počeli najini sosede ter preostale ekipe. Zahvaljujoč kratkim razdaljam med tekmovalnimi mesti sva imela vse informacije tako rekoč na dlani.

Prvo popoldne in čez noč sva ostala brez ulova, kar sva tudi pričakovala. Nisva pretiravala s količino hrane, kajti na najinem krmišču ni bilo nobenega znaka o prisotnosti

Donavsko-Jadranski pokal v LKO 2019

Tekmovalno mesto 2

Zgoraj normalen vodostaj, spodaj v času tekme

rib. Uporabljala sva več različnih vab, lovila pa sva na različnih razdaljah od brega. Nekatero vabo sva, glede na njihovo obstojnost, po potrebi večkrat zamenjala. Uporabljala sva več vrst naravnih vab, razna žita in več vrst kakovostnih boljijev.

Takoj ob zori drugega dne pa naju je razveselil prvi krap, ki sva ga po samo nekaj minutah zajela v mrežo. Takoj sva videla, da gre za vložena krapa, sodeč po odrgrinah in manjkajočih luskah. Nadaljevala sva s hranjenjem, saj sva želela zadržati krape na najinem krmišču. Čez kakšno uro sva ulovila še enega, ki se tudi ni preveč upiral, poškodbe na njegovem telesu pa so bile primerljive s poškodbami prvega krapa.

Upala sva na še boljši ulov v nadaljevanju dneva, predvsem pa sva stavila na zadnjo noč. Žal se najine želje niso uresničile, kajti nivo vode se je vidno nižal in posledično so se krapji začeli umikati v globlji del jezera. Tudi pri vseh drugih ekipah je bilo približno enako, razen pri ekipah Hrvatov in Srbov, ki sta lovili v bližini pregrade.

Uvrstitev ekip

Na koncu sva zasedla osmo mesto med enajstimi ekipami, kar nikakor ne jemljeva za neuspeh. V danih razmerah sva lovila dobro, večjih napak nisva naredila, uporabljala sva kakovostne vabe, hranila sva dovolj, spala skoraj nisva, pravil nisva kršila. V vseh

pogledih sva dostojno zastopala barve naše države in tudi Ribiško zvezo Slovenije.

Podelitev priznanj in zaključna prireditve

Po končanem tekmovanju sta sledili razglasitev rezultatov ter podelitev medalj in pokalov. Prvo mesto je zasedla ekipa s Hrvaške, drugo so si priborili domačini, tretje pa je zasedla ekipa iz Srbije. Zaslužijo si vse čestitke in pohvale za vloženi trud in *fair play*.

Sledilo je še: pogostitev v obliki prigrizka, stisk rok novim prijateljem in vrnitev domov.

Besedilo in fotografije: Aleksander Kolar

Ptujski ribiči v lovu rib s plovcem najboljši na prvenstvu Donava-Jadran

Po treh zaporednih drugih mestih so ptujski ribiči dosegli izreden uspeh na 14. mednarodnem prvenstvu Donava-Jadran v lovu rib s plovcem na Hrvaškem, ki je bilo sredi junija v organizaciji Športnega ribolovnega društva Zajednice športnih ribolovnih društev Baranje. Tekmovanje je potekalo na vodah stare struge Drave, ki je del Naravnega parka Kopački rit v bližini naselja Bilje, oddaljeno 14 kilometrov od Osijeka. Voda je naseljena z več različnimi vrstami rib, moteči so bili le tolstolobiki, ki so jih naselili v tamkajšnjem delu Drave.

Tekmovanja se je udeležilo 14 ekip. Slovenijo so zastopale ekipe ribiških družin Ptujja, Ruš in Gornje Radgone. Na tekmovanju sta svojo premoč dokazali ekipi s Ptujja, saj je ekipa RD Ptuj osvojila prvo mesto in ekipa RD Ptuj – Gastro četrto.

Ekipo Ptujja, ki je osvojila prvo mesto, so zastopali Davor Božič, Aleks Mesarič in Janez Sluga, ekipa Gastro pa je nastopila v sestavi Bojan Stermšek, Matjaž Mesarič in Stanko Žitnik. Ekipe je uspešno vodil Bojan Božič. Ob osvojenem ekipnem prvem mestu je v kategoriji med posameznimi tekmovalci drugo mesto osvojil Bojan Stermšek, tretje Davor Božič. Prve tri najboljše ekipe so prejele pokale, zmagovalna ekipa Ptujja pa še prehodni pokal. Najboljši posamezniki so prejeli medalje.

Uspeh ptujskih ribičev sta dopolnili še preostali ekipi: lanska zmagovalka iz Ruš, ki je osvojila peto mesto, in ekipa Gornje Radgone, ki je osvojila šesto.

Uspeh Ribiške družine Ptuj ni naključje, saj si Ptujčani že vrsto let prizadevajo za prva mesta tako na državnih kot tudi na mednarodnih tekmovanjih.

Ekipa RD Ptuj od leve: Matjaž Mesarič, Janez Sluga, Bojan Božič, Davor Božič, Aleks Mesarič, Bojan Stermšek in Stanko Žitnik

Med ekipami je bil naslednji vrstni red:

1. mesto je dosegla ekipa Ptujja 26 NT teža 17.465 g
2. mesto je dosegla ekipa Čigra, Kruševac Srbija 28 NT teža 17.665 g
3. mesto ekipa Ribolovac, Novi Sad Srbija 33 NT teža 15.765 g

Med posamezniki je postal prvak Davor BOŽIČ, Ptuj:

1. mesto Vladan Markušić Srbija 3 NT teža 7.100 g
2. mesto Bojan Stermšek, Slovenija 4 NT teža 7.260 g
3. mesto Davor Božič, Slovenija 5 NT teža 7.010 g

Stanko Žitnik

Državno prvenstvo v LRM

Prpravili smo pregled državnih prvenstev in lovu rib z umetno muho za letos.

Člani

Državno prvenstvo v muharjenju je razdeljeno v tri kategorije. Najstarejše in najbolj množično je v članski kategoriji, v kateri tekmovalci organizirano tekmujejo že več kot 20 let. Letošnjo sezono je bilo načrtovanih sedem tekem. Prijavljenih in registriranih je bilo 12 ekip oziroma 48 posameznikov. Usodo tekem je krojilo vreme, saj lahko tekmujejo le v dobrih vremenskih razmerah. Vodostaj mora biti primeren, voda primerno čista, da se lahko varno zabrede vanjo in da je vidljivost v globino vsaj 15 cm (glej pravila o tekmovanjih v lovu rib z umetno muho). Klub težavam nam je uspelo v letošnji tekmovalni sezoni izvesti šest tekem, kar je več kot dovolj, da je državno prvenstvo regularno.

Prva tekma je že tradicionalno potekala na ribniku v Ljubnem 7. aprila, kjer pa težav razmerami ni bilo. Ribnik so pred nedavnim očistili in obnovili, zato je bil izziv za tekmovalce toliko večji. Bilo je zanimivo tekmovanje, predvsem zato, ker so tekmovalci lovili samo z obale. To pa je bila majhna težava za lanske državne prvake, ekipo Bled 1, za katero so tekmovali Rok Šparovec, Jure Osolin, Dejan Ambrožič in Matjaž Tirovič. Zelo prepričljivo so jih premagali mlajši vrstniki iz ekipe Bled 2, ki so jo sestavljali še donedavno mladincev Luka Pesjak, Lovro Mencinger ter Luka Serianz in njihov kapetan ter mentor Matej Zlodej. Na tretjem mestu so pristali tekmovalci Mozirja (Janko Čeperlin, Božo Osolin, Tone Škrabec in Bojan Lukše). Rezultati bi bili pričakovani, če ne bi tekmovalci Medvod, ki so bili zadnjih nekaj sezon redno uvrščeni med prvo trojico, zasedli šele 11. mesto. Med posamezniki je najvišje na zmagovalnem odru stal Mozirjan Janko Čeperlin, družbo pa sta mu delala člana druge blejske ekipe Matej Zlodej kot drugi in Luka Pesjak kot tretji. Že v nadaljevanju pa smo naleteli na težave. Muhasto aprilsko vreme je odpihnilo termin za drugo tekmo na Krki v Šmihelu, ki je bila predvidena za 14. april. Tekmo smo uspeli izvesti šele 28. aprila. Čeprav tudi takrat napoved ni bila najboljša, pa je bil vodostaj Krke več kot zadovoljiv za izvedbo tekme. Tudi tekmovalci so bili dobro razpoloženi in rezultat nam ni ponudil večjih sprememb na vrhu. Zopet so slavili Blejci, tokrat prva ekipa, le za točko so zaostali Mozirjani, tretji pa so bili blejski mladeniči, ki tokrat niso bili konkurenčni in so za drugim mestom zaostali kar za 20 točk. Zelo so napredovali tekmovalci Medvod, toda več kot do četrtega mesta niso

mogli. Med posamezniki so bili na vrhu sami Blejci, Dejan Ambrožič prvi in Rok Šparovec drugi iz prve blejske ekipe ter Matej Zlodej, ki je na tretjem mestu rešil čast druge blejske ekipe.

Po predvidenem načrtu nam je uspelo izpeljati tudi tretjo tekmo. V nedeljo, 12. maja, na Savinji v Šempetru razmere sicer niso bile najugodnejše, vendar smo se odločili, da bomo tekmo izvedli. Prvi

ekipe, Dejan Ambrožič kot drugi in Rok Šparovec kot tretji.

Čakalo nas je pestro nadaljevanje. Tekmo na Sori v Medvodah smo morali zaradi poplav odpovedati, nadaljevali pa smo na Bledu v nedeljo, 16. junija. Na Gorenjskem nas je pričakal lep sončen dan, razmere za tekmo so bile idealne. K temu so pripomogle tudi ribe, odličen ulov, veliko šarenk in potočnic,

Letošnji državni prvaki BLED 1 (Ambrožič, Osolin, Šparovec in Tirovič)

del dopoldanske tekme je bil kolikor toliko ugoden, nadaljevanje pa je bilo zelo zahtevno. Savinja je po kratki nevihti povečala pretok in tekma je bila izredno težka, primerna samo za pogumne, ki so si upali zabresti v Savinjo. In tudi v takih zahtevnih razmerah se je pokazala kakovost naših najboljših tekmovalcev. Na vrhu nič novega, zmagovalci Bled 1, na drugem mestu Bled 2, le na tretjem mestu so bile spremembe. Presenetili so domači tekmovalci iz Šempetra, sicer so zaostali za drugim mestom kar za 30 točk, vendar tretje mesto je le tretje mesto. Priborili so si ga Miro Žaberl, Sandi Škrabar, Boštjan Zagožen in Domen Ačkun. Med posamezniki so bili na vrhu sami Blejci: prvi je bil Luka Serianz iz druge blejske ekipe ter dva iz prve

le lipane smo nekoliko pogrešali. Zmagovalci so bili Bled 1 pred Mozirjem in drugo ekipo Bleda. Med posamezniki so domačini obdržali mesto najboljšega, Dejan Ambrožič je bil prvi, drugi Božo Osolin iz Mozirja in na tretje mesto se je prebil Danilo Bižal iz Medvod.

Tudi naslednji rezervni termin v Medvodah je odpadel zaradi narasle Sore in tako smo zaključili prvi del tekmovanj. Nadaljevanje državnega prvenstva je sledilo po poletnih dopustih, takoj v začetku septembra.

V nedeljo, 1. septembra, je slovensko muharsko elito, ki tekmuje v državnem prvenstvu, gostila Sava Dolinka v revirju RD Jesenice. Dobrega razpoloženja ni pokvarila niti malce hladnejša in belo obarvana Sava, kar je bila posledica talje-

nja snega v okoliških vršacih. Temu primerno so se odzvale tudi ribe, saj so bile precej zahtevne. Tudi v takšnih razmerah so Blejci pokazali, da so najboljši. Bled 1 je na prvem mestu slavil z veliko prednostjo pred vedno boljšimi Medvodami na drugem mestu in tretja je bila zopet ekipa Bled 2. Tudi med posamezniki je bil Rok Šparovec daleč pred drugimi, na drugem mestu je slavil Matjaž Tirovič (oba Bled 1), za njima pa je presenetil Novomeščan Bojan Jurman.

Dokončno pa je odpadla tekma v

šestih zapored priborila naslov državnega prvaka. Tudi druga ekipa Bleda se je na vsaki tekmi zavihetela na stopničke: zmagala je dvakrat, enkrat je bila druga in trikrat tretja, zbrala je 13 točk. Na tretjem mestu so pristali tekmovalci Mozirja, ki so zbrali 21 točk.

Bolj zanimivo je bilo v kategoriji posameznikov. Sicer je bilo prvo mesto že oddano Dejanu Ambrožiču, ki je z zmago na zadnji mozirski tekmi naslov državnega prvaka samo še potrdil, je pa prav tako Matej Zlodej z dobro uvrstitvijo

dih tekmovalcev, ki so pred leti začeli tekmovali na muharskih taborih in na ustanovljeni mladinski muharski ligi. To dokazuje, da je bila odločitev o ustanovitvi lige pravilna. Pogrešamo pa predvsem večjo podporo ribiških družin pri izvedbi tekem za mlade, saj se pojavlja nemalo težav pri njihovi izvedbi.

Veterani

Naslednja kategorija tekmovalcev v muharjenju so veterani, tekmovalci starejši od 50 let. V letošnjem tekmovalnem letu

Najboljši s prve tekme na Ljubnem (Matej Zlodej, Janko Čeperlin in Luka Pesjak)

Tekmovalci na Savi Dolinki v Jesenih

Medvodah na Sori, saj tudi na tretji rezervni termin nam vreme in vodostaj nista bila naklonjena. Tako je ostala le še zadnja, zaključna tekma v Mozirju na Savinji. 22. septembra je bilo dokončno znano, kdo je v Sloveniji najboljši. Sicer velikih pomislekov o končnih rezultatih ni bilo, a vendar je napetost naraščala. Čeprav je bil vodostaj Savinje precej nizek, se je domača ribiška družina potrudila in z vložkom šarenke popestrila dogajanje, kar pa ni presenetilo najboljših. Mlada ekipa Bled 2 je presenetila svoje starejše kolege in jih krepko porazila, še več, potisnila jih je na tretje mesto, saj so jih premagali tudi domači tekmovalci Mozirja, ki so se uvrstili na drugo mesto. Med posamezniki je slavil Dejan Ambrožič iz prve blejske ekipe, drugi je bil Matej Zlodej iz druge blejske ekipe ter tretji domači tekmovalac Janko Čeperlin.

Ker je bila to zadnja tekma letošnjega državnega prvenstva, smo tako dobili tudi državne prvake, ekipno in posamezno.

Ekipni državni naslov je bil že bolj ali manj znan, le izredno slab rezultat na zadnji tekmi bi jih pahnil s prvega mesta, kar pa ni bilo pričakovati. Blejska prva ekipa, ki so jo sestavljali Jure Osolin, Dejan Ambrožič, Rok Šparovec in Matjaž Tirovič, je v šestih tekmah štirikrat zmagala, enkrat je bila druga in tretja, zbrala je devet točk, s tem pa si

na zadnji tekmi napredoval na drugo mesto in prehitel Roka Šparovca, ki je s slabšim rezultatom na zadnji tekmi pristal na tretjem mestu.

Državno prvenstvo v članski konkurenci se je končalo brez pritožb ali nesoglasij, kar pomeni, da so naša pravila dobra in jih je treba le dosledno spoštovati. Na kongresu krovne organizacije Fips-Mouche so sprejeli določene spremembe, ki pa na naš pravilnik ne bodo bistveno vplivale. O vseh spremembah, ki bodo potrebne, bodo tekmovalci pravočasno obveščeni pred novo tekmovalno sezono.

Veseli nas, da se v tekmovalnem sistemu pri članih pojavlja vse več mla-

nas je prijavljenih in registriranih kar 29. Načrtovane so bile štiri tekme. Poleg vremenskih težav smo imeli tudi druge – odpovedi izvajalk, ki so že dale soglasje za izvedbo. Klub vsemu nam je uspelo izpeljati tekme. V Mozirju smo se dobili v soboto, 11. maja, kjer smo tekmovali prvič. Komaj smo čakali, vedeli smo, da bo izredno zahtevna tekma in prav smo imeli. Savinja je bila sicer lepa in bistra, vendar predhodno slabo in hladno vreme je toliko ohladilo vodo, da je riba le s težavo prišla ponujeno vabo. Zato so bili tudi rezultati veliko presenečenje. Kar nekaj zelo dobrih tekmovalcev je ostalo praznih rok, saj je bila pri lovu potrebna tudi velika mera sreče. In to sem imel

TEKMOVANJA NA RAVNI RIBIŠKIH DRUŽIN

Upravni odbor RZS je na svoji 13. seji določil prehodno obdobje za leto 2019 z namenom ureditve pogojev registriranih tekmovalcev, ki tekmujejo na ravni ribiških družin.

Tako morajo vsi posamezniki, ki se želijo registrirati kot tekmovalci na omenjeni ravni ribiških tekmovalcev in še nimajo opravljenega ribiškega izpita, do konca leta 2019 opraviti **navedeno obveznost**.

V novi tekmovalni sezoni 2020 registracija članov za vse ravni tekmovalcev brez opravljenega ribiškega izpita in brez posredovanja osebne fotografije v bazi KLEN ne bo več mogoča.

Lep pozdrav in dober prijem.

Dr. Miroslav ŽABERL,
predsednik RZS

tudi sam, saj sem si dobro izbral lovno mesto ter brez večjih težav zmagal. Na drugem mestu je končal Rade Milenkovič iz Novega mesta ter na tretjem še en Mariborčan, Miran Špurej.

Naslednjo tekmovanje veteranov je potekalo v soboto, 29. junija, v Šempetru na reki Savinji. Na tej tekmi se nas je zbralo 22 muharjev z željo, da bi dosegli čim boljši rezultat. Zanimivo tekmo je tokrat najbolje izkoristil in zbral največ točk Danilo Bižal, na drugem mestu mu je sledil Marjan Kolar (oba iz Med-

vod), na tretjem pa domači tekmovalac, predsednik RZS, Miro Žaberl. Tekma je potekala odlično in če ne bi bilo samovolje nekaterih tekmovalcev (sami so si vpisali ulov, kar pa je v nasprotju s pravili in ulov pri izračunu ni bil upoštevan) bi bilo vse v redu. Čeprav na programu za izvedbo tekme za veterane ni bilo RD Bohinj, nam je zaradi odpovedi nekaterih ribiških družin prav RD Bohinj omogočila tretje tekmovanje. V soboto, 7. septembra, smo se veterani zbrali v Bohinjski Bistrici v kampu Danica. Sava Bohinjka že kar nekaj

stregla s presenečenji. Za najboljše mesto se je vnel kar velik boj, saj so bile pred zadnjo tekmo razlike med tekmovalci zelo majhne. Žal pa je zaradi drugih obveznosti odpovedalo sodelovanje kar nekaj tekmovalcev, saj se nas je zbralo le 14. Zanimivo tekmo je po izenačenem boju dobil Rade Milenkovič iz Novega mesta, ki se je specializiral za lov podusti in za samo nekaj milimetrov premagal drugouvrščenega Fadila Čekiča iz Trziča, ki je ujel lepo število lipanov, na tretje mesto pa se je uvrstil specialist za bele

Državni prvak med veterani Miran Špurej iz Maribora

Zmagovalec prve veteranske tekme v Mozirju Drago Ornik Maribor

V Šempetru je med veterani slavil Danilo Bižal, Medvode.

HODGMAN FISH & FUN

PONUDBA RIBIŠKIH ŠKORNJEV IN ČEVLJEV HODGMAN
 MODELI ŠKORNJEV: AESIS, H5, H4, H3, CASTER CENE OD 129 EUR
 MODELI ČEVLJEV: H3, H5 CENE OD 99 EUR
 VEČ INFORMACIJ TER VIDEO POSNETKI NA www.fishandfun.si
 ŠKORNJE LAHKO KUPITE PREKO SPLETNE TRGOVINE,
 PREIZKUSITE JIH LAHKO NA SEDEŽU PODJETJA.

POPRAVILO RIBIŠKIH ŠKORNJEV IN ČEVLJEV
 PO KONCU MUHARSKE SEZONE JE ČAS ZA POPRAVILO MUHARSKIH ŠKORNJEV IN ČEVLJEV.
 VEČ LET ŽE IZVAJAMO:

- POPRAVILO RIBIŠKIH ŠKORNJEV VSEH ZNAMK (SIMMS, GREYS,...)
- POPRAVILO RIBIŠKIH ČEVLJEV, MENJAVA FILCA, VIJAKOV ITD.

GARANCIJA 1 LETO. OSTALE INFORMACIJE NA
www.fishandfun.si/servis TELEFON 041 784 559

časa ni bila v programu muharskih tekem za državno prvenstvo, zato sta bila pričakovanje in izziv toliko večja.

Razumljivo so ga izkoristili prav tisti, ki so poznali tisti del revirja. Zato ni bilo presenečenje, da si je zmago priboril Danilo Bižal, drugo mesto je osvojil Miran Špurej, še ne dolgo nazaj odlični in uspešen tekmovalac mariborske muharske ekipe, tretje mesto pa si je priboril še en dober poznavalec bohinjskega revirja, Dušan Dolinar. Tekmovanje je potekalo odlično in brez nevšečnosti. Zadnja tekma in zaključek sta kot po navadi potekala v Kranju na kranjski Savi. Sava je že velikokrat po-

ribe, domačin Bojan Ančik, ki je ujel zajetne klene.

V skupnem seštevku vseh štirih tekem je bilo takole: četrto mesto v Kranju je bilo dovolj, da je Miran Špurej obdržal prvo mesto ter tako postal letošnji državni prvak v muharjenju za veterane. Na drugo mesto se je uvrstil Fadil Čekič ter na tretje Rade Milenkovič. Verjetno bi bil vrstni red tekmovalcev kar precej drugačen, če ne bi nekateri tekmovalci odpovedali sodelovanja. Tekmovanja pri veteranih so bila vzorno organizirana, je pa res, da jih nekateri tekmovalci vzamejo premalo resno in bi tekmovali kar *po domače*. Žal je to državno prvenstvo in poteka po pravilih, ki jih je treba spoštovati.

Mladinci

Najmlajša kategorija so mladinci oziroma enotna U-18. Kategorija šteje 21 mladincev, predvidene pa je imela štiri termine tekem. Na vsak termin potekata dve tekmi: ena dopoldan in druga popoldan. Med tekama mora biti vsaj eno uro premora. Mogoče tekme v mlajših kategorijah jemljemo premalo resno, vendar se bo treba potruditi, saj rezultati dela z mladimi že kažejo dobre rezultate tudi med člani (druga ekipa Bled) in še nekaterimi mladeniči v preostalih ekipah. Zato odgovornim v ribiških družinah polagamo na srce, naj imajo več poguma in mladim namenajo več pozornosti.

Drago Ornik

28. Državno prvenstvo društev upokojencev v LRP

V prijetnem septembrskem dnevu smo se pod okriljem glavnega organizatorja Zveze društev upokojencev Slovenije ter s sodelovanjem njenih pokrajinskih zvez zbrali na 28. Državnem članskem prvenstvu v lovu rib s plovcem na Šmartinskem jezeru.

Državno prvenstvo je potekalo na urejeni tekmovalni trasi omenjenega jezera v kraju Brezova pod vodstvom uspešnih organizatorjev PZDU Celje, katerim so priskočili na pomoč člani RD Celje. Na omenjenem DP v LRP je sodelovalo dvanajst pokrajinskih zvez: PZDU Celje, Dolenjska in Bela krajina, Koroška, Osrednjeslovenska, Prekmurska, Severna Primorska, Spodnje Podravje, Šaleška, Zasavje in Zgornje Podravje.

Omenjene PZDU so nastopile s svojimi prvouvrščenimi ekipami, ki so si na predhodnih pokrajinskih tekmovanjih (prvenstvih) izborile pravico sodelovanja na DP ZDUS.

Ekipe so nastopile s po štirimi tekmovalci, ki so si na začetku izžrebali lovna mesta v enem od štirih mogočih (A, B, C in D) ribolovnih sektorjev na brežini jezera ter pozneje tekmovali za najvišji državni naslov v ekipnem delu kot tudi za laskavi naslov najuspešnejšega posameznika Slovenije v LRP.

Na triumfem tekmovanju so prijemale predvsem male ribe – tako imenovani ribji drobiž, med katerim so prevladovale: zelenike, rdečke, androge, mali ploščiči itn., a nekateri tekmovalci (predvsem v A-sektorju) so bili deležni prijemov tudi večjih rib (krap, babuška, ploščič) in s tem večje športne sreče, ki tekmovalcu pomaga doseči zeleni cilj.

Kot smo že omenili, so se tekmoval-

nja udeležile pokrajinske zveze DU s svojimi nastopajočimi ekipami in dosegle naslednje uvrstitve: prvo mesto in s tem naslov državnih prvakov je osvojila ekipa DU Celje, na čelu katere je bil njihov najuspešnejši tekmovalac Srečko Lah, ekipa je prejela 13 negativnih točk s skupno težo 15.470 g ujetih rib; drugo mesto je osvojila ekipa DU Pragersko (14 NT in 13.620 g) in na tretjo stopničko zmagovalnega odra se je povzpela ekipa DU Laško (15 NT in 16.400 g). Četrto mesto je pripadlo DU Novo mesto (17 NT in 13.600 g), peto DU Zagorje ob Savi (22 NT in 13.720 g), šesto DU Velenje (24 NT in 10.900 g), sedmo KU Gorenje (29 NT in 11.470 g), osmo DU Ptuj (29 NT in 9.010 g), deveto DU Renče (32 NT in 10.650 g), deseto DU Slovenj Gradec (34 NT in 8.470 g), enajsto DU BBZ (36 NT in 5.640 g) in dvanajsto mesto DU Dravljje (47 NT in 2.160 g).

Za laskavi naslov državnega prvaka v posamični konkurenci so pomembni sektorski dosežki prvouvrščenih tekmovalcev enodnevnega tekmovanja, ki jih na podlagi teže ujetih rib razporedijo na končni zbirni seznam uspešnosti.

Tokrat so prva mesta v sektorjih dosegli: v sektorju A Marjan Klančičar (1 NT 7.790 g) iz DU Zagorje ob Savi; v sektorju B Srečko Lah (1 NT in 4.090 g) iz DU Celje; v sektorju C Branko Vreča (1 NT in 7.580 g) iz KU Gorenje in v sek-

Državni prvak Marjan Klančičar, DU Zagorje ob Savi (foto: Jože Šmejč)

torju D Boris Dolničar (1 NT in 4.770 g) iz DU Pragersko.

Iz doseženih rezultatov je razvidno, da so preostale nastopajoče udeležence tokrat premagali dolgoletni priznani tekmovalci, ki so naši športnoribolovni dejavnosti zvesti že vrsto desetletij.

Med omenjenimi *starimi lisjaki* je tokrat uspelo osvojiti naslov državnega prvaka nekdanjemu tekmovalcu Marjanu Klančičarju iz Zagorja ob Savi, ki je več kot dostojno zastopal PZDU Zasavje.

Doseženi rezultati kažejo, tako v ekipni kot v posamični konkurenci, na zelo izenačeno tekmovalno sposobnost prvouvrščenih ekip in posameznikov letošnjega državnega prvenstva na Šmartinskem jezeru.

Besedilo in fotografije: Jože Šmejč

Najuspešnejše ekipe (z leve): drugo mesto DU Pragersko, prvaki DU Celje in tretje mesto DU Laško

Delovna ekipa »ZDUS« se je odločno spoprijela z zaupano vlogo.

OKROGLA 60-LETNICA RIBIŠKE DRUŽINE LENDAVAL

Ribiči že 60 let ohranjajo temeljne vrednote ribiške kulture

Ribiška družina Lendava je junija letos obeležila okroglo 60-letnico delovanja. Osrednje praznovanje je potekalo pri ribiškem domu v Lendavi. Praznovanja so se med drugim udeležili ribiči Ribiške družine Lendava in številni gostje ter ljubitelji ribištva.

Na slovesnem praznovanju je zbranim spregovoril predsednik Ribiške družine Lendava Jože Jerebic, ki je med drugim v svojem govoru dejal: »Leta 1880 je bilo ustanovljeno Kranjsko ribarsko društvo v Ljubljani.

v ribiški družini. Ustanovili so delegatske enote, ki so se pozneje preimenovali v Temeljne enote po teritorialnem principu. Takšna organiziranost ostaja še danes. To so Temeljna enota Lendava, Petišovci, Kot, Dobrovnik in

Črenšovci. V 60 letih delovanja se je članstvo spreminjalo in je nihalo, od desetih članov se je povzpelo na 800 članov, v zadnjih letih je v Ribiško družino Lendava vključenih okrog 450 do 600 članov.«

Ribiška družina je posebno nagrado v obliki plakete in listine za 60 let prehojene poti prejela od Ribiške zveze Slovenije.

Ribiški družini Lendava je za visoki jubilej čestital župan Občine Lendava Janez Magyar.

Društvo je delovalo do leta 1890, nato je naloge društva prevzel Ribarski odbor za Kranjsko, ki je deloval do leta 1921. Od takrat dalje je delo odbora prevzelo Slovensko ribarsko društvo. Po drugi svetovni vojni so se ribiči organizirali v Ribarskih zadrugah, ki so se povezale v Zvezo ribarskih zadrug. Zveze so se leta 1953 preoblikovale v Zvezo ribarskih društev Slovenije. Kmalu pa so se poimenovala v Ribiško zvezo Slovenije in tako je še danes. Tudi v Pomurju so bila leta 1953 ustanovljena Ribiška društva. Združila so se v Zvezo ribiških družin Ljutomer. V Lendavi je leta 1959 delovala sekcija oziroma Odbor ribiške družine Lendava, katere takratni aktivni člani so naslednje leto formirali Ribiško družino Lendava. V takšni obliki je Ribiška družina Lendava delovala vse do leta 1975, ko so ribiči potrdili nove smernice in novo organiziranost

Ob tej priložnosti so najzaslužnejšim ribičem podelili priznanja.

Cilji, namen in aktivnosti delovanja Ribiške družine

Ribiška družina Lendava ima sklenjeno koncesijsko pogodbo z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano od leta 2009. Od takrat ima družina v upravljanju 193 ha tekočih in stoječih voda. Ribiška družina je prostovoljno združenje oseb z namenom upravljanja ribiškega okoliša. Člani skrbijo za ribolov, varovanje porečja, vodnih in obvodnih ekosistemov kot dela naravnega okolja in varstva narave. Skrbijo za ohranjanje narave in ribjih populacij, organizirajo ribolov in tekmovanja. Družina si prizadeva za strokovno izpopolnjevanje vseh članov. Sodelujejo z drugimi sosednjimi ribiškimi družinami in Ribiško zvezo Slovenije. Ribiška družina ohranja kulturno dediščino s področja sladkovodnega ribištva. V upravljanju ima več kot 80 revirjev, v domala vse revije vsako leto vlagajo ribji zarod. V zadnjih 20 letih so vlagali večinoma v gramoznice. Družina si prizadeva za ohranitev vodnih živali, saj ribiči niso le uplenitelji rib, temveč si prizadevajo za čisto vodo, okolje in varujejo naravo, so pa tudi dobri gospodarji z življenjem v vodah celotnega ribiškega okoliša. Vsi ribiči in drugi ljubitelji narave in ribištva po svojih močeh prispevajo k uspešnemu razvoju in napredku družine. Skupni imenovalec jim je ljubezen do narave, predanost vodnim revirjem ter prostovoljno in prizadevno delo ter ribiško tovarištvo. Glavna skrb Ribiške družine Lendava za prihodnost je usmerjena v varstvo voda in življenja v njih. Predsednik Ribiške družine Lendava Jože Jerebic je ob pomembnem jubileju čestital vsem aktivnim članom RD Lendava in vsem članom temeljnih ribiških enot. Hkrati se je zahvalil, da s svojo predanostjo in ribiškimi tovarištvom ohranjajo temeljne vrednote ribiške kulture. Zahvalil se je tudi vsem sponzorjem in vsem tistim, ki so kakorkoli pripomogli k slovesnosti častitljive 60. obletnice Ribiške družine Lendava. Ob tej priložnosti so najzaslužnejšim ribičem podelili priznanja. Posebno nagrado, jubilejne listine in plaketo za 60 let prehojene poti je ribiški družini podelil predsednik Ribiške zveze Slovenije dr. Miroslav Žaberl. Ribiški družini Lendava je za visoki jubilej čestital tudi župan Občine Lendava Janez Magyar. Po praznovanju so se poveselili, saj so se ribiči še posebej potrudili in za vse obiskovalce pripravili okusne ribe.

Jože Žerdin

7. ŠČUKIJADA PONOVRNO V ZNAMENJU LEPIH ULOVOV IN PRIJETNEGA DRUŽENJA

Revirji RD Barje zanimivi za ščukarje

Drugo soboto v oktobru je na Ljubljani in Iščici, v revirju RD Barje, potekala že 7. Ščukijada. Barjanski ribiči so pod taktirko Aleša Benka, tokratnega vodje, pripravili zanimiv dogodek za ljubitelje ribolova ščuk. Poleg pristnega ribiškega druženja so tudi letošnji ribolov v Zmajevem revirju zaznamovali številni lepi ulovi.

Že od leta 2013 se na pobudo ljubiteljev ribolova ščuk ob Ljubljani, le streljaj od središča Ljubljane, dogaja zanimivo ribiško druženje. Na povabilo barjanskih ribičev se ob ribiškem domu na Livadi zbere četica športnoribiških zanesenjakov z območja Ljubljane in njene širše okolice. V barjanski revir jih zvabijo dobri obeti za ribolov ščuk in mikavna družba. Tudi na dan letošnje Ščukijade ni bilo drugače.

Ko so jutranje dvigajoče se meglice še nagajale zadnjim obiskovalcem nočne Ljubljane, ki so se po urah zabave odpravljali v toplo posteljo, so bili športni ribiči že pokonci. Vabilo na ščukarsko druženje, ki so ga barjanski organizatorji poimenovali Ščukijada v Zmajevem revirju, je

7. Ščukarskega druženja v Zmajevem revirju ne bi bilo brez zvestih udeležencev, marljivih organizatorjev in sodelavcev dogodka. Organizatorji se zahvaljujejo vsem, še posebno pa trgovinam Kostevc, Monster Bite, Loribu, Decathlon Slovenija, Nold, Carpio, pivovarni Union, restavraciji Špajza, BPP.

obljubljalo zanimiv ribolov in bogate nagrade.

Že okoli sedme ure zjutraj je bilo pred ribiškimi domom zelo veselo. Ribiči so sestavljali ribiške palice, pripravljali pribor in ob kavi razglabljali o najprimernejših umetnih vabah. Dišalo je po kranjskih klobasah in v zraku je bilo čutiti pravo ribiško navdušenje, značilno za vse

Nekaj udeležencev se je že odpravilo na ribolov, nekaj jih je še klepetalo pred ribiškimi domom RD Barje in so takole pozirali pred fotoaparatom za zgodovinski posnetek (foto: Aleš Benko).

zagrizene športne ribiče. Zastava z znakom Zmajevoga revirja, po katerem je poimenovano društvo, je še mirovala. Jutro je bilo mirno in vsi udeleženci so ugibali, kaj bo prinesel dan.

Vodja letošnjega društva, **Aleš Benko**, je točno ob sedmih zjutraj pozdravil vse udeležence in razglasil pravila društva. Izvedeli smo, da lahko ribiči v Ljubljani lovijo tudi s čolna, če ga imajo. V Iščici je bil ribolov dovoljen le z obale. Revir, kjer so se ribiči gibali, se razteza na Ljubljani od mostu v Podpeči do zapornic na Ambroževem trgu in v Gruberjevem prekopu ter Iščica od Hauptmanc sredi Ljubljanskega

Vitom namenila v Gruberjev prekop in pozneje proti Podpeči.

Ob Ljubljani pred ribiškim domom je prijetna travna površina, kjer so sprva lovili najmlajši udeleženci. Vešče so namakali umetne vabe in upali na prijem. "Tamle sem lani ujel 90 cm dolgo ščuko," je s prstom pokazal čez reko **David**, mladi član RD Barje. Dejal je, da se Ščukijade rad udeleži, saj je ščuk v revirju veliko in je zato ribolov zanimiv.

Tudi sicer je Ščukijado zaznamovala odlična udeležba najmlajših. Zanje sta skrbeli mentorja mladih ribičev v RD Barje **Toni Janežič** in **Žiga Tadič**. S svojo energijo je

nekaj ščuk, članu **Ismetu Krdžaliču** pa je dan polepšal tudi sulec. Vse ribe so bile po kratkem fotografiranju hitro izpuščene v svoj element. Najsrečnejši ribiči 7. Ščukijade v Zmajevem revirju so bili **Klemen Hvala**, ki je ujel ščuko dolžine 89 cm, mladi **Žan Luka Sorbara** s ščuko dolžine 75 cm in izkušeni **Miro Babič**, ki je s silikonsko vabo uspel prelisčiti ščuko, dolgo 68 cm.

Organizatorji so pozornost usmerili tudi na najstarejše in najmlajše, kar daje druženju še poseben pečat medgeneracijskega sobivanja. Najstarejši ribič na druženju je bil **Branko Čebokli**, najmlajši pa **Lovro Lovšin**. Nagrado za najlepšo foto-

Najuspešnejši ribiči Ščukijade, od leve proti desni: Žan Luka Sorbara, Klemen Hvala in Miro Babič (foto: Hany Bany).

Najdaljšo ščuko, ulovljeno v okvirih letošnjega društva, je s silikonsko vabo premamil Klemen Hvala. V podmetalko jo je zajel ribiški prijatelj Erik Falaš (foto: Erik Falaš).

barja do sotočja z Ljubljano. Slabih 20 km vodotokov nudi ogromno možnosti za dober ulov tako v barjanski divjini kot sredi mestnega središča.

Ko so se ribiči posvetili ribolovu, je pred ribiškim domom zavladal mir. V kuhinji je pospravljaj ribiški čuvaj **Ivo Dragan**, ki nam je zaupal, da se dogodka redno udeležuje. Tokrat je z ribolovom začel malce pozneje, s čolnom sta se s prijateljem

celotna ekipa mladincev obogatila druženje.

V ribiški dom so prihajale vesti o ulovljenih ščukah. Najprej so se organizatorji razveselili vseh, tudi tistih podmernih. Ko se je dan prevesil v drugo polovico, smo slišali o takšnih čez 60, 70 in nato blizu 90 cm. "Samo da se ne bo izkazalo, da je ribiška," so govorili po hodnikih ribiškega doma.

In ni bila. Udeleženci so ujeli kar

grafijo je prejel **Nikica Brankovič**. Srečnež, ki je uganil težo akvarija, napolnjenega z umetnimi vabami za ribolov plenilk, je bil mladi **Jure Tadič**. Vsi so prejeli posebne pohvale in aplavz prisotnih ribičev na podelitvi.

Po razglasitvi rezultatov, ki so jo ribiči nestrno pričakovali, je sledilo sproščeno druženje ob izvrstnem golažu in dobrotah, ki so jih spekle žene in mame organizatorjev.

"Vreme je bilo sončno in na sploh čudovito, že prav turistično kičasto, ščuke so sodelovale in ribiči so se po do zdaj zbranih vtisih imeli lepo. Upamo, da bo tako tudi prihodnje okroglo leto 2020. Že zdaj vabim vse, da se udeležijo ščukijade, ki bo v jesenskem obdobju v podobnem času kot letos," je zaključil vodja organizatorjev Benko.

Jure Ušeničnik

Nudimo široko paleto umetnih muh in muharskih predvrc. Izdelavo prilagodimo vašim posebnim željam.

Servisiramo ribiška kolesca in palice ter ribiške škornje.

Za popravila slednjih dajemo tudi enoletno jamstvo.

GSM: 040/225-516; e-naslov: ribistvo.mozina@gmail.com;

spletna stran: www.ribistvo-mozina.si

Sodobna vzreja rib za poribljavanje

G2O je sodobno družinsko podjetje s 40-letno tradicijo. Ustanovitelja sta brata Ninoslav in Danijel Gospič, ki sta odrasla ob družinski krapogojnici Žabnik, ki je dobila ime po istoimeni katastrski občini, ker so zdajšnje doline Sv. Florijana nekoč krasili ribniki graščakov. Ribnik s površino enega hektarja so obnovili starši leta 1980. Ob ribniku so v istem obdobju zgradili družinsko hišo, v kateri brata z družinama živita še dandanes. Lahko bi rekli, da je ribogojstvo v Žabniku zaspalo za nekaj sto let in da se v zadnjem času zelo prebuja. »Ribogojstvo se živi, ribogojstvo se ne dela,« poudarjata brata, ki menita, da je ribogojstvo del njihove osebne identitete in načina življenja.

Kakšni so bili vaši začetki?

Odraščali smo ob majhnem družinskem ribniku, kjer smo pred ustanovitvijo podjetja ljubiteljsko gojili krape. Leta 2002 je krapogojnica bila postranska dejavnost naše družine, v letu 2002 pa smo jo registrirali kot dopolnilno dejavnost na kmetiji.

Zasledimo vas pod imenom G2O. Kašna je bila ta pot?

Popoldanska dejavnost je sčasoma preraslo v podjetje G2O, d. o. o. Že v samem začetku podjetniške poti je bilo jasno, da bo razvoj temeljil na sodobnih tehnologijah in inovacijah, saj ima ribogojnica po razpoložljivih naravnih virih (zelo majhen in občasen dotok sveže vode in majhna razpoložljiva površina) zanemarljiv potencial. Zagonske ideje in osnove znanja je Danijel prinesel iz študija veterine in post-diplomskega študija Biomedicine, nadaljnji razvoj v samem podjetju je pa obrodil nepričakovano velike razsežnosti.

V zelo kratkem času smo vzrejo površino povečali na 2 ha, kjer smo kmalu dosegali 5- do 10-krat večje donose na ha od konvencionalnih ribogojnic, ki prevladujejo v Sloveniji in Evropi.

Kako se je razvijala vaša vizija?

Ribe smo gojili predvsem za poribljavanje, v kompletnem ciklusu od kontroliranega drstenja do vzreje vseh velikosti primernih za poribljavanje. Prevladovali so krapovci, hkrati se je pa vzrejalo še 8 drugih vrst rib s poudarkom na domorodnih deficitarnih vrstah. Sodelovanje s številnimi strokovnjaki in organizacijami na svetovnem nivoju ter aktivna udeležba na mednarodnih kongresih je pripeljala do močne razpoznavnosti podjetja G2O d. o. o. V obdobju 2011–2015 je bila glavna dejavnost podjetja prenos lastne tehnologije in znanj na velike hrvaške krapogojnice (Ribnjaci Kupa d. o. o. in PP. Orahovica), kjer smo bili zadolženi za vodenje proizvodnje, večje od 2000 t/letno. Hkrati smo na Hrvaškem uvedli vzrejo severnoafriškega čopovca v recir-

V recirkulaciji Dvor je po končani investiciji v letu 2019 letna zmogljivost vzreje večja od 100 t, odvzem vode pa znaša le 7 l/s.

kulacijskem sistemu in vzrejo jesetrov, za katero so bili sistemi projektirani v našem podjetju, kasneje smo tudi nadzorovali izgradnjo. Sodelovanje s podjetji se je ohranilo do danes.

Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo je sofinanciral vaš projekt recirkulacije. Kakšen je osnovni namen?

Po letu 2013 smo se usmerili nazaj na lastno proizvodnjo, ker smo takrat zgradili lastno recirkulacijo za vzrejo salmonidov v Šmarju pri Jelšah. Recirkulacija je nastala na osnovi lastnega projekta in inovacij, oskrbovana je z 7 l/s sveže vode in za presežek se v recirkulaciji goji tudi delikatna potočna postrv. Recirkulacija je po parametrih kapitalne investicije, operativnih stroškov in funkcionalnosti kmalu pokazala nepričakovano superiornost pred konkurenčnimi sistemi iz skandinavskih držav. Iz teh razlogov so začeli tuji in domači investitorji naročati projekte v našem G2O podjetju, ki je v obdobju 2013–2019 projektiralo več kot 30 projektov v 7 državah. Med ostalim, intenzivno sodelujemo z nacionalnim inštitutom v Iranu (inštitut zaposljuje več kot 3000

strokovnjakov, ki skrbijo za razvoj akvakulture v Iranu; trenutna proizvodnja akvakulture v Iranu znaša več kot 400 000 t/letno), kjer smo strateški partner Irana pri uresničevanju okolju prijazne akvakulture, s ciljem racionalizacije uporabe vodnih virov. V letu 2019 smo v podjetju G2O d. o. o. izvedli 3 večje investicije: širitev obstoječe recirkulacije za postrvi Dvor, izgradnjo intenzivnega sistema za vzrejo krapa v Žabniku in zagon predelave in spletne prodaje predelanih rib. Kapaciteta recirkulacije Dvor je po investiciji podvojena in znaša več kot 100 t salmonidov letno. Žabnik je potrojil proizvodno kapaciteto na osnovi inovativnega recirkulacijskega sistema, kjer ima obstoječi ribnik funkcijo prečiščevanja vode v intenzivnem sistemu, v katerem se doseže vzrejna gostota do 50 kg/m³. Skupna kapaciteta obeh ribogojnic presega 150 t/letno in to s skupnim vodnim odvzedom 10 l/s in vzrejno površino 2 ha. Gre za izjemen dosežek za mednarodno razpoznavnost slovenske akvakulture, saj skupna vzreja salmonidov in ciprinidov v Sloveniji znaša približno 850 t letno, z odvzedom vode 10 000 l/s in vzrejno površino nad 200 ha.

Kakšna je vaša vizija za prihodnost?

Podjetje dolgoročno želi prodati vso proizvodnjo končnim kupcem, brez posrednikov. Koncept temelji na spletni prodaji in distribuciji svežih rib »od vode do vrat v 24 h« s pomočjo zunanjih izvajalcev paketne dostave. Da bi to bilo mogoče, v podjetju so razvili in validirali paket ki znotraj embalaže zagotavlja hladno verigo in higienske standarde.

Ribe za porabljanje predstavljajo velik odstotek proizvodnje v podjetju G2O, ter so postale sinonim za kvaliteto med ribiškimi družinami. V reciklacijskih sistemih se nenehno ohranjajo optimizirani vzrejni pogoji, za razliko od konvencionalnih ribogojnic, ki se prilagajajo vremenskim razmeram. Neugodne klimatske spremembe nimajo vpliva na reciklacijske sisteme,

V podjetju se proizvodnja veča, zato veliko vlagajo v sodobne načine trženja lokalno pridelane hrane.

kjer optimalni vzrejni pogoji omogočajo kratek vzrejni cikel, dobro zdravstveno stanje in čudovit videz rib. Dokaz za to je uspešna in obsežna vzreja potočne postrvi v recirkulaciji Dvor, ki je postala zelo deficitarna vrsta v slovenski akvakulturi. V zadnjih letih je zanimanje med ribogojci za recirkulacije v strmem naraščanju, ter bo nadaljnji razvoj akvakulture nedvomno temeljil na recirkulacijah.

Nino in Danijel sta prepričana, da bo v prihodnje razvoj akvakulture temeljil na tehnoloških rešitvah, ki izključujejo vpliv narave in minimizirajo odvzem vode. Podjetje je zelo aktivno pri celotnem razvoju akvakulture Slovenije, deli izkušnje in znanje ter povezuje ribogojce. Danijel je predsednik Društva rejcev vodnih živali deset let in predsednik Komisije za razvoj akvakulture od leta 2018.

V Sloveniji je ribiški turizem zelo pomembna panoga: prispeva k razpoznavnosti Slovenije in je velik potencial za nadaljnji razvoj. Zato je sočasen razvoj akvakulture nerazdružljivi del zgodbe.

Besedilo in fotografiji:
Egon Dolenc

Prizadevnost športnikov v Ribiški družini Murska Sobota

Po prvem tekmovalnem delu državnega prvenstva v lovu rib s plovcem članov in članic je po navadi sledila predstavitev ekipnih in posameznih dosežkov tekmovalcev, »obogatena« z določenimi komentarji. Tokrat smo se namenili spregovoriti z našim ribiškimi prijateljem iz Ribiške družine Murska Sobota, ki je nedavno praznovala častitljivih 60 let uspešnega delovanja.

Na poti skozi zanimivo prekmursko ravnico, katere čar dopolnjujejo manjši ribniki, jezera ter vse čistejša reka Mura, so me prevzeli prijetni občutki dolgoletnih spominov in nepozabnih doživljajev ob spremljanju melodiji Kreslinove pesmi: »Čez gore – ravan, z Goričkega v Piran.« In že sem se pripeljal na dogovorjeno mesto ob jezeru, kjer so me pričakali naši ribiški prijatelji, da bi malo poklepetali.

Murskosoboški ribiči sodijo med najbolj marljive organizatorje tekmovalj v Sloveniji že nekaj desetletij. Brez njih in njim podobnih RD naša športna ribolovna tekmovalna dejavnost ne bi bila predstavljena v svetu na tako uspešnem nivoju. Za omenjeno so zaslužni tako imenovani »pionirji« razvoja omenjene športne dejavnosti. Med slednje prav gotovo spada žal naš že pokojni Janko Božič, uspešen mentor številnih tekmovalcev iz Prekmurja.

Tekmovalna ne pomenijo le tekmovalnih dosežkov, temveč trdno vez med slovenskimi ribiči od vzhoda do zahoda, severa in juga naše dežele. Ribiško družinje omogoča izmenjavo izkušenj, znanja in spoznanj na pomembnih področjih našega uspešnega dolgoletnega sodelovanja.

Naj omenjeno podkrepimo s primerom in pohvalo murskosoboških ribičev,

ki so letos uspešno organizirali kar tri tekmovalna najvišjega državnega ranga, in sicer: državno prvenstvo – liga posameznikov članice in člani, A-liga člani ekipno in tekmovalje lige veteranov.

Za že omenjeni načrtovani klepet smo se z ribiškimi prijatelji dogovorili, da se

bomo srečali na brežini priznane tekmovalne trase ob Ledavskem jezeru v Kraščih. Stekla je beseda o tem in onem, a s strogo vezano tematiko o naši ribiški dejavnosti.

Naš prvi sogovornik Aleš Horvat opravlja odgovorno delo predsednika RD Murska Sobota v svojem prvem mandatnem obdobju.

O novo izvoljenem predsedniku, strokovnjaku računalniških ved,

smo že pred tem slišali veliko pohvalnih besed, ki so jih povedali njegovi marljivi ribiški sotovariši. V sproščnem pogovoru nam je predsednik zaupal: »Res smo lahko zadovoljni, saj smo družno poprijeli za delo in z veliko dobre volje, s polno mero prizadevnosti uresničujemo tisto, za kar smo se dogovorili. Veseli me, da se je v delo vključilo celotno vodstvo naše RD, vključno z našimi novoizvoljenimi mladimi člani. Upam in želim, da bomo v omenjenem širšem obsegu našega članstva družno sodelovali še vrsto let,« so bile tihe želje predsednika Aleša, ki ▶

Aleš Horvat, predsednik RD Murska Sobota

je na koncu pogovora poudaril: »Naša RD upravlja s 350 ha vodnih površin in smo za letošnje lovno sezono v poznem jesenskem času preteklega leta v vode vložili štiri tisoč kg lovnega ribjega življa (krapa, ščuke, smuča). Naj omenim, da v Soboškem jezeru živijo krapci, težki 30 kg in morda tudi več. Tudi letos bomo v poznem jesenskem času za prihodnjo lovno sezono 2020 še dodatno vložili linje in koreslje. Zaradi vse boljših pogojev življenja rib v reki Muri v naslednjih letih načrtujemo, da

no zasledili v eni od prejšnjih števil glasila.

Zorana smo med drugim povprašali, kako ocenjuje delo odgovornih ljudi v naši športni dejavnosti, dejal je naslednje: »Saj nekako funkcioniramo, a menim, da se premalo dogovarjamo, premalo je izmenjav mišljenj, idej glede usklajevanja pomembnih zadev, ki se pokažejo, da bi lahko bilo boljše. A dobro je to, da že vrsto let uspešno delujemo in širimo naše ribiško prijateljstvo,« je poudaril. Na vprašanje glede izbora

letoma 1992–94 nam je uspelo zgraditi ustrežnejšega, večjega,« je ponosno poudaril in ob tem dodal: »Bili so lepi časi, saj smo imeli, všteti z mladino, 900 članov, a žal je danes število članstva prepолоvljeno.«

Štefan Černjavič se je ribičem pridružil v letu 1975 in še vedno sodeluje pri uresničevanju postavljenih ciljev ribiške družine ter uspešno deluje na raznih področjih ribiške dejavnosti. Štefan nam je med drugim zaupal: »Za izpeljavo letošnjih tekmovanj DP v LRP

Zoran Vidic sodi med najstarejše zveste člane.

Ludvik Števančec je ponosen nad zgrajeni ribiški dom.

bomo vložili tudi sulce. Ob omenjenem skrbno načrtovanem in realiziranem delu gospodarjenja z našim ribjim življem pričakujem, da bo naše članstvo v prihodnjih letih še številčnejše.« V zanimivem pogovoru nam je zaupal, da rad lovi ščuke, smučje, skratka obožuje ribolov s polno mero gibanja.

Na koncu najinega pogovora sem mu zaželel veliko ribolovnega užitka in uspešnega predsedovanja.

V nadaljevanju vam bomo predstavili zaslužne člane, ki jih že nekaj desetletij v popolnoma nespremenjeni sestavi srečujemo na brežini Ledavskega jezera in uspešno organizirajo izvedbo številnih DP v LRP v različnih kategorijah (mladi, članice, člani veterani itn.) in v naši tekmovalni dejavnosti predstavljajo skupino *delavnih fenomenov*.

Zoran Vidic je član RD Murska Sobota od leta 1966 in je v omenjeni RD opravljal vrsto odgovornih funkcij: delo tajnika, gospodarja, predsednika mladinske sekcije, predsednika tekmovalne komisije, elektroribolovca in tudi ribiškega čuvaja.

Zoran že vrsto let spada med uspešne tekmovalce Slovenije v lovu rib s plovcem, med drugim je bil tudi letošnji reprezentant Slovenije, veteranske ekipe masters, ki je nastopila na mednarodnem SP v LRP v Južni Afriki, kar ste verjet-

nevega predsednika njihove RD je kot iz topa izstrelil: »Trenutno je daleč najprimernejši.«

Ludvik Števančec pri svojih 78 letih prav gotovo sodi v skupino najstarejših murskosoboških ribičev, h katerim je pristopil leta 1975.

Ne spomnimo se tekmovanja, na katerem Ludvik ne bi sedel za zapisnikarsko mizo in beležil sodelujočih tekmovalcev. Prijaznost, strokovna natančnost in predvsem delavnost so njegove spremljajoče odlike, ki ne morejo ostati neopazne.

Ludvik trenutno opravlja delo predsednika gospodarskega odbora, dve mandatni obdobji je bil predsednik RD Murska Sobota ter tudi dolgoletni podpredsednik. Zanimiv je Ludvikov odgovor na vprašanje, kaj šteje za svoj največji dosežek med opravljanjem različnih dolžnosti v RD. Brez večjega pomisleka je odgovoril: »Gradnja kar dveh ribiških domov. Leta 1976 smo zgradili malo ribiško prebivališče, a med

Z leve: Ivan in Branko Zver sta »mojstra« ribolova s palicami Match.

smo opravili veliko število ur prostovoljnega dela, tako kot v preteklih letih, saj ljudi za delo vedno primanjkuje. Dela je vedno dovolj, med drugim sem že štiri mandatna obdobja predsednik temelje enote RD Murska Sobota, ki združuje še preostale tri podružne ribiške enote naše RD.« Štefan je uspešni dolgoletni tekmovalac, ki je že nekajkrat zastopal slovenske barve na mednarodnih prvenstvih (evropskih in svetovnih) v LRP.

Štefan Gjergjek Pišta se je leto pozneje kot Štefan (1976) pridružil ribiški družini.

Za Pišto bi človek le s težavo zbral toliko presežnikov, kot si jih v resnici

zasluži. Med drugim je izredno delaven človek, ki uspešno vodi svojo mizarstvo dejavnost in ob tem že vrsto let, navkljub časovni stiski, zvesto sodeluje v RD. Med drugim ga že vrsto let opažamo v družbi omenjene delovne skupine, ko s kosilnico na nitko v roki kosi travo na tekmovalni trasi v Krašičih itn.

Tudi drugi člani njegove družine sodelujejo v naši športni dejavnosti. Njegova žena Tanja je že večkrat z okusno pripravljenimi obroki hrane razveselila mlade tekmovalce - reprezentante na

kar devetkrat oblekel reprezentančni dres Slovenije.

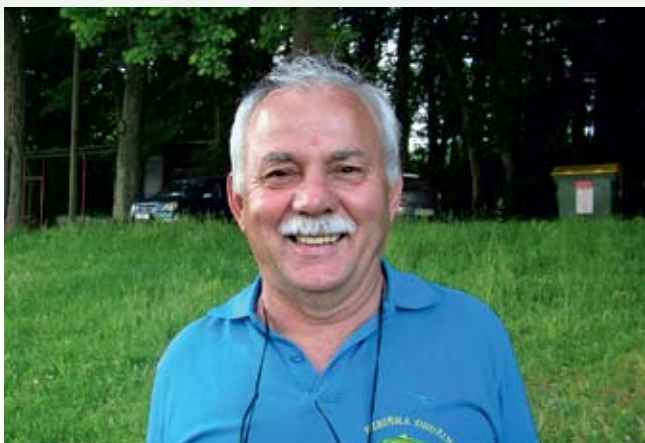
Prijatelj Pišta je pomagal tudi pri nabavi športnih oblačil, majic, da so bili fantje na mednarodnem športnem prizorišču primerno oblečeni in predstavljeni.

Ivan in Branko Zver sta ribičiji zvesta že od leta 1981, ko sta se pridružila družini murskosoboških ribičev. Že več kot tri desetletja sta zanesljiva ribiška sodelavca omenjene delovne skupine pri urejanju tekmovalne trase v Krašičih

prvaka lige, Ivan pa dvakrat. Ob tem sta poudarila, da jima največ pomeni osvojeno prvo mesto na ekipnem memorialnem tekmovalstvu Janka Božiča, na katerem vedno nastopa veliko priznanih slovenskih tekmovalcev v LRP.

Ivan in Branko sta poleg že omenjenega prava mojstra v lovljenju rib z znanimi palicami Match, ki omogočajo ribolov na velikih daljavah (40 ali več metrov) od brežine ribnika, jezera ...

Naša ribiška prijatelja sta cenjena tekmovalca tudi med sosodnjimi ribiči

Štefan Černjavič območne enote uspešno povezuje v RD MS.

Tadej Panker, uspešen tekmovalac in predsednik TK

»Pišta«, večkratni reprezentant Slovenije, potrjuje naš komentar.

mednarodnem tekmovalnem prizorišču. Njuna sinova Miha in Sašo pa uspešno stopata po očetovih stopinjah, ki je daleč najuspešnejši tekmovalac v LRP Murska Sobota, ki je med drugim dvakrat osvojil naslov prvaka A-lige v kategoriji posamezno, naslov prvaka (sešt. točk A-liga posamezno in liga posameznikov) in

ali pri odgovornem opravljanju vloge sodnikov na državnih prvenstvih v lovu rib s plovcem. V pogovoru sta zaupala, da ju vežejo družinske vezi in se že od otroških let zelo dobro razumeta. Med drugim skupaj lovita ribe in se udeležujeta tekmovalj v Pomurski ligi. Branko je na njih enkrat osvojil naslov

Madžarske in Avstrije, kjer dosejata uspešne tekmovalne rezultate, ki jih ustrezno nagradujejo na njihovih tekmovaljih.

Tadej Panker se je v Ribiško družino Murska Sobota včlanil leta 1990 in le nekaj mesecev ga loči, da bo lahko z ribiški prijatelji slavil 30. obletnico zvestobe ribičiji.

Trenutno v ribiški družini opravlja delo predsednika tekmovalne komisije, ki je bila letos, kot smo že omenili, izredno delavna pri organiziranju DP v LRP.

Na vprašanje, kaj bi bilo treba spremeniti na tekmovalnem področju, je Tadej odgovoril: »Trenutno me najbolj moti osiromašena logistika naših reprezentančnih odprav. Ljudje v ozadju tekmovalcev (gl. trener, njegovi pomočniki itd.) morajo imeti dovolj ribiškega znanja in biti fleksibilni.« Tadej je bil v letu 2016 v B-ligi tekmovalj nepremagljiv za konkurenco, saj je z izjemnim nizom osvojenih prvih mest z lahkoto osvojil naslov državnega prvaka Slovenije v že prej omenjeni ligi. Med drugim se je veselil tudi izjemnega 2. mesta v A-ligi ekipnega tekmovalja. Tadej odločno stopa po stopinjah že prej omenjenega vrhunškega slovenskega tekmovalca v LRP, njegovega klubskega sotekmovalca Štefana Gjerjeka - Pište.

Besedilo in fotografije: Jože Šmejc

Ribolov na afriškega tigra

»Prosim, ne izgubi te ribe!« je zavekal Lee, najin vodnik in čolnar ter dodal: »Zelo velik tiger je.« Bilo je nekaj trenutkov potem, ko sem ob metu gorvodno, le nekaj metrov od čolna, imel močan prijem. Riba je izjemno hitro potegnila polnih deset metrov na dnu čolna zvite vrvice in že po nekaj sekundah je zapela tudi zavora na muharskem kolescu. V naslednjem hipu se je z akrobatskim skokom zlatorumen afriški tiger zableščal v zraku v vročem zimskem dnevu na reki Zambezi. Nobenega namena nisem imel, da bi izgubil ribo, saj sta bila za nami že dva dneva precej težavnega ribolova. Dotlej sem ujel le enega manjšega tigra pri dveh kilogramih in tisti zdaj, sicer še v božjih rokah, je bil tisto, po kar sem šel v tamkajšnji del črne celine.

Osnovne podatke o ribolovu na afriškega tigra sem poznal že lep čas. Poznam tudi njegovega večjega sorodnika, goljatega afriškega tigra (*Hydrocynus goliath*), ki živi v tropskih vodah Afrike in zraste do spoštljivih 70 kilogramov teže. A na reko Kongo me zaenkrat (še) ne vleče. Oprema ni bila težava, enaka je ribolovu na zlatega dorada, ki sem ga lovil in ujel pred tremi leti v Argentini. Način ribolova je manj zapleten kot na dorada, saj je enak lovu s potezanko v slovenskih vodah. Muharica v razredu sedem in več, vrvica s hitro tonečo glavo, meter močnega laksa, ki se konča z drobno, a močno vrtiljko. In najpomembnejši del: kovinska trnica, 25 do 40 centimetrov dolžine, z navezано potezanko. Le-te, kljub velikim ribam, ki jih lovijo, niso prav velike. Med sedmimi in desetimi centimetri dolžine so ravno pravšnje. Kovinska trnica je *piano wire*. Zanj je poskrbel prijatelj Markus, enako kot še za marsikateri del potrebnega pribora, ki je s svojo sopotnico Kristino lovil v sosednjem čolnu. Sicer je kovinska trnica

Afriški tiger (*Hydrocynus vittatus*) je afriška sladkovodna riba, ena najbolj zaželenih med svetovnimi ribiškimi popotniki, zlasti muharji. Živi v rekah in jezerih južnega dela Afrike. Je izrazito mesojeda vrsta z močnim gobcem in velikimi zobmi. Zraste do teže desetih kilogramov. Primerki, težji od petih ki-

logramov, so kapitalni. Na trnku zapet tiger je izjemno borben. S skoki v zrak in dolgimi pobegi nudi ribiču izjemne užitke. Lovijo ga tudi z vijačenjem in naravnimi vabami. Ne glede na način ribolova mora biti trnek na kovinski trnici, kajti njegovi ostri zobje prerežejo še tako debel laks.

na voljo tudi v ribiški koči, prav tako ustrezne potezanke.

Zambezi je s svojimi 2.574 kilometri toka četrta največja afriška reka. Izvira na severu Zambije, nato zavije v Angolo, razmejuje Namibijo in Zambijo, se dotakne Bocvane, nadaljuje tok med Zambijo in Zimbabvejem ter se v Mozambiku v razvejani delti izlije v Indijski ocean. Na svoji poti se prebija skozi različne geološke plasti, kjer preko slapov nadaljuje svojo pot nizvodno. Najbolj znani so njeni **Viktorijini slapovi**, kjer voda v 1.200 metrov široki pahljači pada več kot sto metrov globoko. Slapovi so najmočnejši in najlepši ob koncu deževne

dobe v aprilu. Takrat je mavrični zastor vode enakomerno razporejen po vsej širini slapov. Slapove je leta 1857 kot prvi Evropejec obiskal Livingstone, angleški misijonar in raziskovalec Afrike. V čast kraljice Viktorije jih je poimenoval po njej. Sam si je prislužil nesmrtno slavo, saj so naselbino na levem bregu reke poimenovali po njem. Mesto Livingstone je bilo sprva ob reki. Nezdravo podnebje in črna mrzlica (*black fiber*) sta morili med njegovimi prebivalci. Takrat še niso poznali izvora malarije, vedeli pa so za povezavo s komarji. Zato so mesto preselili deset kilometrov od reke. Rešili so se komarjev, katerih domet je največ

Ob Zambezi su redke vasi na obeh bregovih, kajti reka vsako leto poplavlja, ljude pa se umaknejo.

pet kilometrov od vode in tako v veliki meri odpravili smrtonosno bolezen.

Kakšnih tristo metrov nižje od slapov že dobrih sto let sotesko reke preči impresiven železen most, ki so ga izdelali v Angliji in ga leta 1906 po kosih prepeljali na sedanje mesto. Tedaj je vse bila njihova kolonija Rodezija. Se ne dolgo tega so most temeljito pregledali in ugotovili, da bo zdržal še nadaljnjih sto let. Je edini most čez reko Zambezi daleč naokoli. Čezenj potekata cestni in tudi tovorni promet. Dobro skrbijo zanj. Le po en tovornjak ali vlak spuščajo čez most. Območje Viktorijinih slapov je velika turistična privlačnost. Oblasti obeh držav, ki si delita reko v tamkajšnjem delu (Zambija in Zimbabve), dovoljujeta ogled slapov in prehod čez most brez mejnih formalnosti. Ne glede, s katere strani obiščemo slapove, je pot čez most brez težav. Le na vstopni mejni točki je treba pustiti svoj potni list in že se sprehodimo naokoli po območju. Na leto Viktorijine slapove obišče okoli 300.000 turistov. Nastanitvene zmogljivosti so velike in primerne za vse vrste turistov. Hotelov, hostlov in ribiških koč je veliko na obeh straneh reke. Dve letališči za srednje velika letala v Livingstonu (Zambija) in Victoria Falls (Zimbabve) povezujeta tisti izjemno zanimiv del afriške celine s svetom. Odlične fotografije enega najznamenitejših svetovnih čudes si lahko ogledate na svetovnem spletu, zato svojih ne prilagam.

Tam smo bili julija 2019. Bil je sušno leto s skromno količino padavin v začetku leta. Glavnina vodne matice je bila na zimbabvejski strani, ki ima petsto metrov širine slapov, zambijskih sedemsto metrov je močilo le nekaj curkov. A kljub

Z malo sreče je kapitalni »tiger« pristal v mojih rokah.

temu je bilo vredno ogleda. Obisk slapov smo združili z ribolovom na afriškega tigra. Tereni okrog slapov niso ravno primerni za ribolov na to zanimivo ribjo vrsto. Kakšno uro vožnje po cesti s kar solidno asfaltno prevleko smo prispeli na cilj, do *Sekoma lodge* (ribiška vas) na

istoimenskem otoku na reki Zambezi. Tam si reko delita Namibija z desnega brega in Zambija z levega. Na obeh straneh ribiška vas omogoča vse ugodnosti za turista zdajšnjega časa. Ne nujno zgolj za ribiškega turista. Večina gostov prihaja iz Južnoafriške republike. Nič čudnega, ▶

Vrtljivi sedež na premcu čolna je v veliko pomoč pri celodnevem muharjenju.

Lokalni ribiči – vsi, brez izjeme – še vedno uporabljajo tradicionalne drevake tako za ribolov kot za druge namene.

saj je iz Johannesburga do Livingstona vsega 90 minut leta z redno letalsko linijo. In še vozovnice niso drage.

Gostje so nastanjeni v udobnih brunaricah ali velikih šotorih, postavljenih na leseni ploščadi na kolišču; na otoku, ne na vodi. Po dva gosta sta v enem objektu. V vsakem sta poleg bivalnih prostorov še lastna kopalnica in stranišče. Hrano strežejo na terasi jedilnice tik nad reko. Hrana je odlična, pijača po želji. Loviti je mogoče izključno iz čolna pod vodstvom izkušenih vodnikov. Čolni so sicer manjši, a z močnim motorjem ter dovolj veliki, da lahko dva ribiča muharita hkrati. Vodniki reko

dobro poznajo, prav tako so večši voznje z motornim čolnom. Teren je velik, po navadi se na dan lovi na kakšnih 30 kilometrih reke, ki je tam široka od sto do tristo metrov. Ima tudi številne rokave, v katerih smo srečevali domače ribiče, ki še vedno uporabljajo drevake (iz drevesnega debela izdobljen čoln); prav tako kot so jih uporabljali pred stoletji, le da zdaj za osnovno obdelavo uporabljajo sodobno tehniko, dokončajo pa ga še vedno s sekuro in ustreznimi noži. Lovijo z najlonskimi mrežami ob bregu in v rokavih. Mreže postavijo pozno popoldne, naslednje dopoldne poberejo plen, ki obsega predvsem manjše vrste krapovcev. *Bream* (neposredni prevod v slovenščino bi bil sicer *ploščič*, a je to v tistih krajih tako širok pojem kot *krapovci* pri nas) je zelo zelena riba, ki jo lovijo tudi na trnek z ustrezno vabo.

Ob reki v delu, kjer smo lovili mi, je raztresenih nekaj manjših vasi v obeh državah. Vsako leto, ko v decembru ali

Potezanka na kovinski trnici, ki je pretentala večino mojih »tigrov,« somov in krapovcev.

januarju Zambezi poplavlja in so velike površine obrežnih predelov pod vodo, se ljudje odmaknejo od reke na okoliške griče. A že čez dva, tri mesece, ko se voda vrne v strugo, se tudi življenje vrne na obalo domače reke. Širše območje Viktorijih slapov je narodni park. Poleg slonov smo vsak dan videvali še krokodile, ki so se sončili na sipinah ali brežinah, in tudi povodne konje, ki so se ob sončnem zahodu zbirali v plitvinah ob otoku in s svojim značilnim rjoventjem, podobnim zaganjanju mopeda, strašili obiskovalce reke. Domačinom visoka zaščita divjadi ni po godu, saj jim krokodili pospravijo kar veliko govedi, ko si pride gasit žejo na napajališča ob reki. Prav tako so jim tudi tekmeči pri ribah. Enako kot povsod prisotni kormorani.

Po dobrih petih minutah napetega utrujanja, ko so pobegi močne ribe postajali vse krajši, skoki v zrak pa redkejši in nižji, sem tigra pripeljal vodniku v dosego podmetalke. Nekaj spretnih

gibov in trofejna riba je bila v mreži, hip za tem pa že v varnem zavetju čolna. Povesil sem muharico in potezanka je zdrsnila iz koščene gobca ribe. Bog je bil na moji strani! Morda je pomagala tudi Lee-jeva prošnja, kdo ve. Tehnica na prijemalnih kleščah je pokazala malo več kot 13 funtov. Šest kilogramov. Nekaj hitrih, ne ravno najboljših posnetkov in vrnil sem ga reki. Prav nobenih znakov prizadetosti ni kazal. V trenutku je švignil v globino, ko je popustil objem mojih prstov ob korenu repne plavuti.

Naša skupina štirih muharjev je v šestih dneh ribolova ujela 22 tigrov. Ob

tem smo ujeli tudi nekaj somov in krapovcev iz družine tilapij. Zanimivo, da je ženski del ekipe ujel najtežje ribe: Kristina tigra s težo osem kilogramov in Milena soma, težkega sedem kilogramov. Vse na muharico in s potezanko. Nekaj rib nam je med utrujanjem ušlo, katera je tudi utrjala trnek. Lovili smo sicer v zelo dobrem letnem času, a je bil rezultat nekoliko slabši od običajnega. Zaradi izostanka po navadi močnega dežja v prvih mesecih leta je bil vodostaj precej pod normalnim, voda pa mrzla, kar se je odražalo tudi na aktivnosti rib. Narava pač deluje po svoje. Konec koncev, imeli smo dober teden užitkov, vključno z uspešnim ribolovom. Našemu seznamu smo dodali še eno reko z dobrim ribolovom. »Ja, kmalu pridemo nazaj,« smo ob slovesu zatrdili našim gostiteljem. In dodali: »Verjetno že naslednje leto.«

*Besedilo in fotografije:
dr. Jože Ocvirk*

Tako pač je

V septembru sem bolj ali manj nadaljeval s prakso kratkih dopoldanskih ribolovov nekje od osme ure zjutraj pa tja do pol dvanajste. Kakšni dve uri in pol od tega je bilo učinkovitega ribolova. Vsak zaljubljenec v ribolov pa še predobro ve, kako hitro mine dan v družbi ribiške palice; ubogi dve uri pa kot bi pomežiknil. Vseeno se mi je zdelo bolje, da sem zunaj in poskušam ujeti ribo, četudi v tako kratkem času, kot pa da bi tičal doma in sanjal ribje plavuti.

Čeprav nisem veliko pričakoval, je upanje vendarle tlelo. Iz izkušenj namreč vem, da je vse mogoče, kadar je vaba v vodi. Nekajkrat sem že uspel ujeti ribo takoj, ko je vaba padla v vodo, in potem še katero. Resda je bilo takih dni malo v primerjavi s skupnim seštevkom, a so vendarle bili in če bi imel srečo in bo dan tisti pravšnji, ko so ribe še posebno razpoložene za hranjenje, se bom brez dvoma lahko dobro nalovil tudi v tako kratkem času.

Izbor je zaradi varčevanja s časom najprej logično padel na Koseški ribnik, ki mi je še najbližje, potem pa na Savo med Medvodami in Tacnom, ki tudi ni posebno daleč od mojega doma.

Na ribniku Koseze

Dan poprej sem vzel svojo palico Terry Hearn classic iz zaščitne futrole. Zadnji dve leti, od kar jo imam, je nisem ravno pretirano uporabljal. Z njo sem lovil krape največ petkrat, več ne. Sicer sem imel na izdelek podjetja ESP z imenom znamenitega angleškega lovca na krape zalepljeno oko praktično od prvega modela pa do tretje generacije, iz katere je moja palica. Privlačila me je s polnim ročajem iz pene eva in enojno vpetimi obročki na zgornjem delu. Všeč mi je bilo tudi to, da ni bila predraga za moj žep. Njena cena ni bila pretirano visoka v primerjavi s ceno nekaterih drugih vrhunskih kraparic, ki so bile vse po vrsti vsaj za sto funtov dražje. A vseeno, ko sem takrat prišel še dddv, carino in stroške pošiljanja, se je cena povzpela previsoko in sem si premislil. Zato sem z nakupom čakal oziroma nanj pozabil, dokler nisem pred dvema letoma na spletni strani znane angleške ribiške trgovine zasledil ugodno ponudbo, ki se ji preprosto nisem mogel upreti in dolgo zelena palica, dolžine 3,88 m, s testno krivuljo 3,25 lb, se je nekega lepega dopoldneva znašla v mojih rokah. Z enako dolžino so tri različice: 3,25 lb classic s prvim obročkom premera 40 mm (tako imam jaz), 3,25 lb classic z prvim obročkom premera 50 mm za doseganje nekaj daljših metov in prav dolgim metom namenjena distance z malenkost ojačano testno krivuljo 3,5 lb. Prvo ribo oziroma

prvega krapa sem z njo ujel že kmalu potem, ko sem jo dobil v roke, in sicer na gladini. Takrat sem se ravno zanimal za to izjemno zanimivo vrsto ribolova krapov in sem, čeprav palica v osnovi ni namenjena lovu rib na gladini, poskusil. Krstil, kot ribiči pravimo, kadar z novo palico prvič ujamemo ribo, sem jo že v prvem poskusu. Ujeti nekajkilogramski krap jo je dobro zakrivil v zgornjem delu, v spodnjem in srednjem pa je

da gre za Daiwo tournament S 5000 T; nekakšen Land Rover Defender med ribolovnimi kolesci, bi lahko rekel. Verjetno pa tudi ni daleč od resnice, da jih je tako kot pri omenjenem terenskem vozilu velika večina narejenih še vedno v uporabi. Takšnih pravzaprav ne delajo več, vsaj ne z oznako Made in Japan. Še vedno dela kot urica, ni pa to kolesce za vsakogar. Ribič mora prenašati umanjkanje nepovratnega ležaja in posledično

ESP Terry Hearn Classic na obali Koseškega ribnika. Po nekaj letih skomin sem jo pred časom končno kupil. Opremil sem jo s kolescem Daiwo Tournament S 5000 t; tako kot se spodobi.

ostalo še precej zaloge moči tudi za dosti težje primerke. Bil sem zelo zadovoljen s tistim, kar sem videl in občutil. Vredna svojega denarja bi bila moja kratka ocena. Sedaj jo imam izključno za talni ribolov krapov, po večini tam, kjer uporabljam le eno palico, za ribolov na gladini pa namensko palico istega podjetja.

Ker je palica classic, je najbrž prav, da jo opremim s klasičnim ribolovnim kolescem, prav takim, kot ga uporabljam sam Terry Hearn. Najbrž je že jasno,

vračanje rotorja nazaj do zaklopa in znamenito oglašanje pri navijanju laksa na tuljavo ter nasploh nekoliko glasnejše delovanje, kot smo ga navajeni pri skorajda neslišnih sodobnih ribiških kolescih. Vendar vse to za ljubitelje ni ovira, prej nasprotno.

Tako opremljen sem prišel v torek zjutraj ob 8.30 na Koseški ribnik. Bil je prazen. Nihče ni lovil rib. Meglena jesenska jutra v meni vzbujajo posebna občutja. Tarnanja nad vročino ni več, zima pa je le pedenjska stran. Zato je treba

izkoristiti ta vmesni jesenski čas karseda najbolje. Za tokratni ribolov si nisem pripravil nobene posebne strategije. Dan poprej sem z boljliji napolnil nekaj PVA-mrežic in pripravil še kakšna dva kilograma poceni boljlijev za dodatno krmljenje s kobro. Sem rekel, da nisem imel nobene strategije? Preprosta strategija mini krmišča (z uporabo pva mrežice) mi je pred približno dvanajstimi leti prinesla prvega krapa, težjega od 20 kg. Takrat je taka teža nekaj pomenila. Resnici na ljubo: ujeti krapa,

in vklopil svoj stari piskač (uf, uf še ena starina!) Steve Neville, ki je del trojke, s katero se družim že blizu petnajst let. Delujejo brezhibno, se jim pa leta rabe in zlorabe vseeno nekoliko poznajo. Roko na srce, pri njih se skorajda nima kaj pokvariti, saj niso opremljeni z vsemi mogočimi in nemogočimi funkcijami. Le vklop in izklop. Kadar želim stišati njihovo zares glasno piskanje, moram v odprtino zvočnika vstaviti poseben čepek, s čimer se glasnost zmanjša za 70 %. V skladu s sodobnimi trendi pa

(bank sticki) in sem vsako od dveh ali treh palic lahko obrnil v smeri vabe v vodi. Pri uporabi nosilca za več palic (rod pod) pa smo obsojeni, da so vse v isti smeri, ne glede na položaj vabe v vodi. Varnostna ušesa so v tem primeru bolj upravičena. A varno je le varno, pa tudi strošek v mojem primeru ni bil velik. Par originalnih ušes za moje piskače namreč stane dobrih 35 evrov in še nekaj je treba dodati za poštino. Torej preko prsta več kot 100 evrov za vse tri piskače, kar pa ni več

Za ribolov na Koseškem ribniku sem si že doma pripravil nekaj polnih PVA-mrež. Strategija mini krmišča se mi tokrat ni obrestovala. Morda pa sem na ribniku prebil le prekratek čas.

Za polnjenje krmilnika pri ribolovu mren sem uporabil zeleno krmo Baith tech. Karma tokrat ni sodelovala.

težkega 20 kg, mi še vedno pomeni veliko. Nekateri se bodo ob tem zmrdovali, saj krapu tehtajo že štirideset in celo petdeset kilogramov. Seveda je vse odvisno od vode, kjer lovimo: nekje je 20 kg kapitalec, drugje pač 40 in tako naprej.

Podoben pristop, vendar z uporabo ploščatega krmilnika (kar je v bistvu mini krmišče) namesto PVA-mrežice, mi je prinesel krapa dobrih 30 kg, ki je ostal moj največji ujeti krap. Verjetno tudi zato, ker sem za nekaj časa prenehal z lovom nanje.

Če sodim po pogosti uporabi, je ponudba nekaj prostih boljlijev neposredno poleg tistega na lasku še vedno donosna. Namreč, ko opazujem ribiče pri lovu, skoraj vsak ob boljliju na trnku nanj obesi še PVA-mrežico, polno boljlijev, briketov ali drugih dobrot. Najbrž ne brez razloga.

Sistem z 90-gramsko utežjo, rdečim plavajočim boljlijem na Ronijevi navezi in mrežico s štirimi boljliji z okusom raka je ravno prav zakrivil zgornji del palice. Met je bil dolg kakšnih 50 m. Kraparico sem položil na nosilni palici

Vaba za mrene je bil poseben boljli oz. peletek znamke Sonubaits z okusom cheesy garlic (sirčen). Posebnost te vabe je, da v stiku z vlago oz. vodo začne spuščati barvo in okus. Za večjo privlačnost sem vabo obmazal z gostim in lepljivim gelom enakih lastnosti in okusa.

tudi čisto praktičnimi zahtevami sem jih opremil s t.i. snag earsi (varnostna ušesa, jaz jim pravim kar povišano/podaljšano rogovilo) lastne izdelave, ki preprečujejo, da bi ob močnejšem stranskem prijemu palica zdrsnila s svojega ležišča na tla. Pri tem bi lahko nastalo kar nekaj škode, v najslabšem primeru pa lahko ostanemo brez dragocenega količka. Meni se sicer kaj takega še ni zgodilo, res pa je, da sem skoraj vedno lovil s pomočjo posamičnih nosilcev

malo. Lastno delo se mi je kar izplačalo, je pa tudi res, da so daleč od privlačnosti, ki jo izžarevajo originalna iz nerjavne pločevine. Moja so namreč izrezana iz kosa plastike, ki mi je že dolgo ležal v kleti. Enkrat res vse prav pride.

Do konca ribolova nekje ob pol dvanajstih sem sistem dvakrat premetal, a ribolov je bil neuspešen. Ribe niso prijemale in pri tem ni bilo pomoči niti časa, ki ga terja kakršna koli sprememba načina ribolova (npr. na dvignjeno navezo Zig rig in podobno), ki bi mi morda prinesel kakšno ribo in nasmeš na obraz. Moral sem si priznati poraz.

Sava

Naslednje jutro sem se odpravil na reko Savo. Pribor za lov mrene je bil že pripravljen, vzel sem le palico iz stojala, si oprtal torbo z nekaj drobnega pribora in vabami na ramo, vzel sem še sipko krmo Baith tech za polnjenje krmilnika in nekaj briketov, velikosti 4 mm.

Na mojem priljubljenem ribolovnem mestu me je pričakalo presenečenje v obliki podrte vrbe, zato sem za do-

ber in natančen met moral uporabiti nekaj akrobatike. Predel, kamor sem metal vabo, je poln podvodnih skal in dokler v preteklosti nisem ugotovil, kam točno je treba metati, sem ostal brez lepega števila krmilnikov in lovnih sistemov. Pač, čar ribolova ali eden izmed njih, bi lahko rekel. Zapanjanja in trganja se sicer lahko dogajajo tudi na mestih, za katera menimo, da jih dobro poznamo in, da so brez zaprek. Vsaka visoka voda namreč nekoliko spremeni obliko dna

Rib ni bilo ne v prvi uri ne potem, ko sem se odpravil nekoliko višje ob reki na drugo mesto. Le dragocene urice so neverjetno hitro bežale in vse bolj mi je bilo jasno, da tudi tokrat ribe ne bom videl v podmetalki. Vseeno sem se trudil vse do bridkega konca, kar na ribe ni naredilo nobenega vtisa.

Nazaj grede sem se oziral proti nasprotnemu bregu. Na ovinku je dobro mesto, na katerem sem že nekajkrat dobro lovil. Za danes je prepozno, jutri poskusim tam.

obstoječi krmilnik (obtežilnik) zamenjamo s težjim, ki bo, kot pravimo, držal dno. Osebo me ne moti premikanje sistema po dnu, posebno ne pri ribolovu mren, saj sem na tak način pogosto imel silovite prijeme. Seveda je na drugi strani nevarnost, da se krmilnik zagozdi pod kakšno skalo in ostanemo brez njega. Torej: tam, kjer ni nevarnosti za izgubo krmilnika (ali obtežilnika), nam kotaljenje lahko prinese ribo več. Kjer pa so skale in druge ovire, raje imejmo vabo na enem mestu.

Ni dolgo trajalo, ko se je konica palice tako zakrivila, da ni bilo nobenega dvoma, da je krivec riba na drugem koncu. Bila je mrena, ne velika, palico pa mi je dobro zakrivila.

Junakinja meglenega jesenskega jutra na Savi pri Mednem. Lepa mrena kakšnega kilograma in pol, kar je bilo povsem dovolj, da sem v hipu pozabil na poraze prejšnjih dni.

in še pred časom čisto območje lahko postane našim ribolovnim sistemom zelo neprijazno. Zato svetujem, da pred vsakim ribolovom preverite ribolovno območje zgolj z obtežilnikom na laksu in se na tak način prepričate o stanju. Tokrat nisem nič preverjal, takoj sem začel z ribolovom v upanju, da ne bo neprijetnih presenečenj. Niti nisem nakrmil kot po navadi, ko nekaj večjih krmilnikov zaporedoma vržem na ribolovno mesto, počakam minuto ali dve, da se krma v vodi razpusti, in to nekajkrat ponovim. Le vsebina krmilnika in vaba, boji Sonubaits cheesy garlic, narejen tako, da v vodo spušča barvo in aromo na lasku. Dober domislek, le paziti moramo, ker spušča barvo tudi na roke, kjer mi je ostala v sledovih še nekaj časa kljub takojšnjemu umivanju. A moje misli so bile bolj pri mrenah kot obarvanih rokah. Kadar so v bližini vabe, se vrh palice kmalu ukrivi. Po kakšnih desetih minutah sem izvlekel sistem in k sreči nisem zapel v nič. Znova sem napolnil krmilnik z dišečo zeleno krmo in vse ponovno vrgel na isto mesto v vodo.

In sem res. Obut v gumijaste škornje sem v meglenem jutru gazil po mokri travi na poti do reke. Avto sem pustil na mestu, ki sta mi ga odstopila odhajajoča lovca. Ja, srečo je treba imeti, da že zjutraj naletiš na prijazne ljudi. Kako pa bo z ribami?

Krme mi je ostalo še dovolj, le na las sem navlekel svež bolj, sicer enak včerašnjemu. V krmilnik sem stisnil sipko krmo in vse skupaj vrgel na izbrano točko v vodi. Krog, ki ga je naredil v vodo padli krmilnik, je vodni tok hitro odnašal dolvodno in je že skoraj izginil, ko se je sistem dotaknil dna. Palico sem še nekaj časa držal v roki, potem pa jo odložil tako, da je stala poševno naslonjena na rogovilo, narejeno iz odpadle veje.

Vodni tok je občasno zajemal laks in posledično se je vrh palice enakomerno ukrivljaval in izravnaval. Dostikrat se zgodi, da moč vodnega toka, oprtega na laks, prestavi krmilnik na dnu, zaradi česar se rahlo ukrivljena konica palice nenadoma zravna in čez čas ponovno zakrivi in tako naprej, vse dokler se po dnu kotaleči se sistem nekje dokončno ne ustavi. To lahko preprečimo tako, da

Potem, ko sem vsaj petkrat izvlekel sistem iz vode, napolnil krmilnik in ga znova vrgel v vodo, se je vrh palice stresel. Trenutek za tem se je upognil proti vodi, malo popustil in se še bolj upognil. Nobenega dvoma ni bilo, da je krivec zapeta riba na drugem koncu. Lepo zakrivljena palica v mojih rokah je to samo še potrdila.

Z ribo sem imel nekaj dela. Pri izmikanju podmetalki ji je pomagal vodni tok in moje popušcanje vsakič, ko se je odločila za beg dolvodno, v stran ali gorvodno. Ampak to so bile moje sladke muke. Trnek je zanesljivo tičal v mrenini zgornji ustnici tako, da sem imel še sam nekaj težav pri odpenjanju.

Lepo mreno, kakšnega kilograma in pol, sem zajel v podmetalko ter jo za nekaj časa pustil počivati v plitvini. Seveda ni šlo za kapitalen primerek, ujel sem že več kot enkrat težje, pa vendar je bil dragocen ulov vreden fotografiranja. Še posebno zato, ker se je pozneje izkazalo, da je ostala edina riba tistih ribolovnih uric. Trudil sem sicer se, a zaman. Ne glede na to, da so mrene jatne ribe in bi človek upravičeno pričakoval še katero, sem ostal zgolj pri eni. Domov sem se vseeno odpravil več kot zadovoljen. Včasih ena, včasih deset, včasih nobena. Tako pač je.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

Ribolov ni samo čudovit šport, je mnogo več

Vedno, ko pridem za neko vodo, mi srce začne hitreje biti. V glavi se mi podi na tisoče misli: kako je z ribo, kje bi bilo najboljše mesto za ribolov, s čim loviti, kakšno vabo bo riba sprejela in na kakšen način naj ji jo ponudim ...

Ko se sprehajam okoli jezera in iščem mesto, si ne morem pomagati in z veseljem opazujem vodo, rastlinje ter okolico jezera. Vsako najmanjše premikanje na vodni površini mi vzbudi pozornost in poveča mojo nestrpnost po ribolovu. Zanašam se na svoje izkušnje, na svoje občutke in ni dolgo, ko že pripravljam mesto in palice. Na hitro se odločim in izberem vabe, zmešam hrano in že leti vse na svoje mesto. Pripravim blazino, vodo za polivanje in podmetalko ter si malo oddahnem. Končno napoči trenutek, ko se lahko usedem in uživam.

Kljub dvomom, ki se porajajo, ali sem vse naredil prav, ali bom imel kaj sreče, se prepustim naravi in opazujem življenje ob vodi. Opazujem manjši roj komarjev, metulji par ob njunem poplesavanju, mravlje, ki hitijo po skrivnih potkah in marljivo nosijo hrano in listje. V vodi ob robu gledam ribji drobiž in njihovo igranje, kako se elegantno pomikajo in lovijo kot majhni razigrani otroci.

Občasno kje zasledim celo kakšno žabo, želvico ali manjšo kačo, ki se pomika po površju pri iskanju prigrizka. Opazujem ptice na vodi, račke, ki so komaj zaplavale, in ponosne labode, ki se elegantno pozibavajo na vodi.

Vonj rož in vonj po sveže pokošeni travi me spominjata na otroške dni. Mir, tišina, in spokojnost je to, kar potrebujem.

Nenadoma spokojnost prekine rezek zvok; signalizator piska kot nor. Srce mi začne hitreje biti, adrenalin mi poskoči in že sem pri palici. Sem uspel, se sprašujem?

Ko začutim upor na drugi strani, vem, da je riba prišla. Z mnogo potrpežljivosti jo skušam spraviti do obale in v podmetalko. Uspelo je, na blazini se lesketa v sončnih žarkih prelep krap luskinar.

Prelivanje barv po njegovih luskah je kot mavrica, ki se sveti v vsej svoji lepoti.

Na hitro posnamem fotografijo za spomin, oskrbim morebitne rane in se odpravim nazaj k vodi. Položim ga v vodo, še zadnjič pobožam ter ga spustim v prostost.

S hvaležnostjo gledam za njim, kako plava v prostost, nazaj v globine, in se mu v mislih zahvalim za obisk. Zahvalim se mu za lep trenutek, ko sem užival

Jutranja meglica

Ko je ribolov uspešen, je veselje toliko večje.

ob pogledu na njegovo lepoto, ko sem krhko življenje lahko držal v rokah in mu zaželim vso srečo.

Ponovno se pripravim in namestim palice, nato pa se usedem in premlevam občutke. Trenutek, ki sem ga ravnokar doživel, se mi je vtisnil v spomin, srce je veselo.

Zato hodim na ribolov, zato ljubim ta šport. Ribolov v kakršnikoli

obliki je šport, ki od nas terja vztrajnost, potrpežljivost in ljubezen hkrati. Le kdor se tega zaveda, bo lahko v njem užival. Skrb zase, za svojo dušo, naravo in življenje v njej nam bo omogočalo, da bomo v takih trenutkih lahko še dolgo uživali in da bodo v njih lahko uživali tudi naši otroci in njihovi zanamci.

Ob sončnem zahodu se počasi pripravim na noč, spijem še tople čaj in se uležem

na ležalnik. Ob nežnem koncertu kobilic in murenčkov me premaga utrujenost in kmalu padem v spanec. Srečen in vesel sanjam o tem dnevu in trenutkih, ki sem jih doživel.

Zadnja misel, preden zaspim, je: »Se vidimo jutraj.«

Dober prijem!

*Besedilo in fotografije:
Boris Dajčman*

Tudi tretji Dan za Savinjo uspel

Voda kot vir življenja, za katero smo še pred nedavnim menili, da je je v izobilju in smo zato z njo prepogosto nepremišljeno tudi ravnali, postaja vse pomembnejša sestavina našega življenjskega okolja. Če hočemo z vodo v prihodnosti res razumno gospodariti na način, da bi nas čim manjkrat presenetila ali prizadela, hkrati pa izpolnjevala naše potrebe po sprostitvi, jo moramo najprej dobro poznati. Upošteva star pregovor – kar se Janezek nauči, to Janez zna – je bila zaradi ozaveščanja osnovnošolske mladine tudi za letos načrtovana izvedba Dneva za Savinjo, tretjega zapored.

Tokratni pobudnik organizacije dneva, posvečenega reki Savinji na lokaciji v Vrbju na Ljubnem ob Savinji, je bila RD Ljubno ob Savinji, ki je v soorganizaciji z Občino Ljubno in Zavodom RS za varstvo narave (ZRSVN) k sodelovanju povabila še 26 različnih organizacij ter skoraj 80 posameznikov. Dejavnosti so potekale 31. maja 2019 na treh območjih. V konferenčni dvorani Šport centra Prodnik je Marijan Govedič iz Centra za kartografijo favne in flore pojasnjeval prisotnim, kako negativno vpliva segrevanje vodotokov na ribe in na celoten vodni ekosistem. Predavanja in poznejše izmenjave mnenj so se udeležili župani zgorjesavinjskih občin oziroma njihovi

pooblaščenca, ribiči, vodarji, zastopnik elektran, gozdarji ter drugi zainteresirani. Verjetno je bilo to eno izmed izjemno redkih, a konstruktivnih srečanj zelo različnih deležnikov, ki jim je na tak ali drugačen način mar za reke. Žal pa smo pogrešali tiste, ki bi o tekočih vodah in širši ribiški problematiki znali povedati še kaj več, predstavnike Zavoda RS za ribištvo.

Druge aktivnosti so potekale zunaj, deloma na prireditvenem prostoru ob reki v Vrbju, deloma pa na širšem območju ribiškega doma in ribogojnice RD Ljubno ob Savinji. Ker so bile vsebine na prostem namenjene ozaveščanju splošne javnosti, pred-

Delavnice na Dnevu za Savinjo so bile zelo dobro pripravljene in izvedene. Posebno bi pohvalil RD Ljubno ob Savinji, ki je strokovno in zanimivo predstavila svoj del. Otroci so uživali.

Mag. Samo Kramer, ravnatelj OŠ Ljubno ob Savinji

Odlično izpeljan dogodek, zelo pomemben in poučen. Pomembno je, da ljudje znamo prisluhniti stroki. In kar je najbolj pomembno, da mladi spoznavajo in se zavedajo, da narava ni sama po sebi takšna, ampak da jo moramo varovati in se jo naučiti spoštovati. Vse posledice slabega človeškega ravnanja do okolja, narave, prej ali slej občutimo ...

Katarina Prelesnik, županja Občine Solčava

Dan za Savinjo je izzvenel kot prijetno druženje na območju od prireditvenega prostora Vrbje do ribiškega doma in je s strokovno izvedenimi aktivnostmi vseh izvajalcev dal nov zagon razmišljanju o trajnem in sonaravnem bivanju človeka in narave. Pohvala organizatorjem, podajalcem vsebin in radovednim obiskovalcem. Čudovit dan za Savinjo.

Franjo Naraločnik, župan Občine Ljubno

Letošnji Dan za Savinjo je bil naš že tretji zapored, tokrat v odličnem sodelovanju z Ribiško družino Ljubno ob Savinji in Občino Ljubno ob Savinji. Poleg ozaveščanja javnosti je dogodek namenjen povezovanju različnih institucij in društev, ki delujejo ob Savinji. Vsako leto s tem namenom obravnavamo kakšno strokovno temo. Letos smo se seznanili s segrevanjem vode kot pomembnim dejavnikom pri razporejanju vodnih organizmov vzdolž vodotoka in ukrepi, ki zmanjšujejo vplive toplotnih obremenitev vode.

Tanja Košar Starič, vodja Območne enote Celje Zavoda RS za varstvo narave

Dan za Savinjo je odlična priložnost za dvig zavesti o sami reki in vsem življenju v in ob njej. Predavanje o segrevanju rek in vplivu na ribje habitate je bilo predvsem poučno, številke so neizprosne, trende je potrebno čimprej obrniti.

Uroš Vogrinc,
vodja javne službe urejanja voda
NIVO EKO, d. o. o.

Direkcija RS za vode RS, Sektor območja Savinje, in NIVO EKO, d. o. o. so obiskovalcem predstavili, kako je Savinja tekla nekoč in kakšne so možnosti sonaravnih ureditev. (Foto: Saša Jokanovič)

vsem mladine, smo različne teme porazdelili po tematskih delavnicah. V osnovnih šolah Zgornje Savinjske doline so prav zaradi napovedanih vsebin in oblik posredovanja informacij za ta dan načrtovali izvedbo naravoslovnih dni, zato so se učenci tisto dopoldne po skupinah pomikali od delavnice do delavnice.

Predstavniki Nazarske območne enote Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS) so udeležence seznanili z rastlinstvom, predstavniki Lovske družine Ljubno ob Savinji z živalstvom ob reki,

Otroke je posebno pritegnil prikaz prehranjevalne verige in pomembnosti vseh organizmov v njej, predstavljenih v akvarijih. (Foto: Arhiv ZRSVN)

predstavniki Direkcije Republike Slovenije za vode in podjetja NIVO EKO, d. o. o., z nekdanjim tokom Savinje ter načini sonaravnih ureditev vodotokov, predstavniki celjske območne enote ZRSVN so pojasnjevali naravovarstvene aktivnosti na širšem območju reke in pojem Natura 2000, predstavnica Lutre, Inštituta za ohranjanje naravne dediščine, je udeležencem približala življenje vidre, ribiči iz ribiških družin Ljubno ob Savinji, Šempeter in Celje pa smo predstavljali svojo dejavnost in pomen naravno ohranjenih vodotokov za bitja, ki jim namenjamo večino prostega časa. Medtem ko so eni predstavljali opremo za elektroribolov, smo ribiči iz gostiteljske RD obiskovalce seznanili z ribogojnimi objekti in ribogojstvom, s pomočjo pretočnih akvarijev pa ponazorili del rečnega življenja in prehranjevalnih spletov med vodnimi organizmi. Hkrati sta dva ribiča ob ribniku prikazovala ribolov z umetno muho, a zaradi kalne vode in posledično slabega lovnega uspeha pri učencih nista ravno zbudila posebnega zanimanja.

Ko se je dan prevešal v drugo polovico, je začela tudi reka otroških skupin med posameznimi točkami z delavnicami usihati, izvajalci aktivnosti pa so začeli analizirati rezultate celotnega dne. Skupno se je vseh dogodkov tistega dne udeležilo več kot 670 obiskovalcev in po izjavah sodeč so bili z njimi zelo zadovoljni. Izjave nekaterih udeležencev potrjujejo, da smo tudi ljubenski ribiči kot glavni organizatorji tretjega Dne za Savinjo prireditev uspešno izpeljali.

Franč Rebeušek

Poostren nadzor v ribiškem okolišu RD Radovljica

V prispevku bom skušal bralcem in interni ribiški javnosti predstaviti nekatere oblike dela in sodelovanja ribiškočuvajske službe z lokalno policijsko enoto in občinskim redarstvom. Gre za tri operativne službe, ki vsaka na svojem delovnem področju izvajajo javna pooblastila, del pa se nanaša tudi na naloge in ukrepe, ki so povezani z varstvom naravnega okolja in naravnih dobrin. Država ima v sistemu delovanja vgrajenih veliko mehanizmov, ki se sistemsko in področno ukvarjajo z varovanjem, ohranjanjem in vzpodbujanjem trajnostno naravnanih ukrepov zaščite narave. Pomemben del pravne ureditve so regulatorji, ki vsebujejo zapovedi in prepovedi. Del tega mehanizma so tudi ribiški čuvaji, policisti in občinski redarji.

Ljudski glas je v družbi ustvaril stereotipe, ki se nanašajo na delo policistov, redarjev in ribiških čuvajev. Prve je označil kot izključno represivne oz. kaznovalne organe, druge kot občinske inkasante na parkiriščih in tretje kot zlo, ki hodi za vodo in preganja poštene ribiče. Seveda se tak glas širi zlasti po zaključenih postopkih, ki imajo represivni značaj in za posledico plačilo kazni.

V resnici pa je vloga omenjenih služb nujno potrebna, družbeno sprejemljiva in koristna v okolju in skupnosti, ki jo varujejo in zagotavljajo čim bolj kakovostno in varno življenje. Njihove naloge imajo v pretežni meri preventivni značaj in tako tudi delujejo, kadar pa ni mogoče drugače in ko obstajajo razlogi, so potrebni tudi represivni ukrepi zaradi zagotavljanja reda.

Delovno področje policije je široko in pestro. V lokalni skupnosti se delo odraža v dobrem in partnerskem sodelovanju s posamezniki, organizacijami, institucijami in drugimi pravnimi osebami ter osebami, ki izvajajo javna pooblastila. Ribiškim čuvajem, če so med opravljanjem nalog ovirani, onemogočeni ali ogroženi, policisti nudijo pomoč po uradni dolžnosti, vendar operativno delo obsega tudi druge skupne točke sodelovanja, zlasti naloge, ki zadevajo področje varovanja narave. Ribiški čuvaj se v revirju srečuje z različnimi dogodki in opažanji, ki so pomemben del zagotavljanja varnosti.

Če karikiram nekaj primerov iz prakse, so čuvaji osebe, ki v nekem času in prostoru med obhodi poleg svojih nalog zaznavajo vlome v parkirana vozila ob vodi, najdejo utopljene ali obešene osebe, sumljive osebe, ki so na begu, pogrešane osebe, primere nedovoljenega kampiranja, kurjenja ognja in nedovoljene vožnje z motornimi kolesi, kar je policistom lahko v pomoč pri opravljanju nalog. Pomembnosti prisotnosti ribiških čuvajev ob vodotokih zlasti ob mejnih in obmejnih vodah, se zaveda tudi Policija, ki je preko Ribiške zveze

Sodelovanje z redarstvom je zelo koristno.

Slovenije zaprosila za pomoč in obveščanje ob opaženih ilegalnih migrantih na južni meji. Tako je tudi prepoznala vlogo in dala zaupanje čuvajski službi.

Tudi policisti med opravljanjem nalog odkrivajo nezakonito uplenjene ribe, razna prepovedana sredstva za ribolov, odkrijejo krivolovce ali dogodek in pojav pogina rib ali onesnaženja vodotoka in vedo, koga je treba hitro obvestiti poleg uradnega obveščanja preko interventne številke 112. To je neposredno sodelovanje brez birokratskih in administrativnih pisanih poročil in prenosov pristojnosti, kjer se lahko zaplete in, če se izrazim po domače, včasih se tudi zgodi, da zadeva že v štartu pade.

Tudi vloga občinskega redarja v skupnosti je vedno pomembnejša. Njihovo delo temelji na izvajanju zakonov in občinskih odlokov, v temeljih pa skrbijo za red v skupnosti. Varovanje naravnih dobrin, kulturne dediščine in odkrivanje prekrškov v naravnem okolju sovпада in je primerljivo z nalogami ribiškega čuvaja. Izkušnje kažejo na pripravljenost na medsebojno takojšnje in učinkovito sodelovanje, sprejemanje in obravnavo predlogov in neposredno vključevanje v terensko delo. Čuvaji odkrijejo precej odlaganj smeti v naravnem okolju, odlagatelj pa je največkrat neznan, saj človekova malomarnost nima meja razum-

nega. Skupaj smo obravnavali primer, ko je neznani odlagatelj na obrežje reke Save odložil azbestne salonitke, ki bi jih moral odložiti v namenski deponiji. Slo je za večjo količino, ki jo je odstranilo komunalno podjetje.

Čuvajska služba opisano sodelovanje uvršča med redne oblike medsebojnega sodelovanja in mu daje v praksi velik pomen. Izredne oblike sodelovanja so interventnega značaja, ko je treba nenadoma in hitro ukrepati, da se zagotovi uspešna izvedba naloge ali vzpostavi normalno stanje na določenem območju. Takih primerov ni veliko, so pa potrebni.

Kot izredno obliko štejemo tudi skupno izvajanje poostrenih nadzorov v naravnem okolju, ki ga predlagamo vsako leto v času počitnic in med letno turistično sezono, dogovorimo pa se že pred začetkom sezone, ko ocenimo stanje in naša pričakovanja.

RD Radovljica s čuvaji sodeluje z mestnim redarstvom in policijo.

Ribiška terminologija ne pozna in ne uporablja izraza poostren nadzor kot redno operativno metodo dela pri izvajanju nalog. Poostren nadzor je redna oblika dela Policije, ki je uzakonjena. Če nekoliko povzamem pomen takšne naloge: izvedba ni nič drugega kot dogovor, izdelava načrta v fazi priprave, ki mora vsebovati jasno opredeljene: razlog, cilj, namen in koordinacijo dela ter vodenja. Povečano število moštva v določenem času na določenem območju izvaja konkretno opredeljene naloge.

Gre za povsem terensko delo, kjer pregledamo območja, ki pri običajnem delu niso nadzirana ali obiskana, znana mesta predhodno zaznanih ali ugotovljenih kršitev predpisov, ugotavljamo različna nedovoljena stanja v naravi, povezana z naravnimi pojavi in človekovim delovanjem, zelo pomembni pa sta preventivna prisotnost in navzočnost v naravi. Odziv ljudi, ki opazijo kombinirano patroljo ribiškega čuvaja in komunalnega redarja, patroljo policistov in več čuvajev skupaj, se takoj sprašujejo o pomenu in namenu prisotnosti; odziv je v večini pozitiven in pritrjuje takšnim oblikam dela. Po drugi

strani pa že sama prisotnost odvrča ljudi od slabih namenov, prav tako ljudski glas širi svoja opažanja na druge ljudi. Torej takšno delovanje ustvari pozitiven učinek v družbi.

Učinek se ustvari tudi ob neposrednih stikih z ljudmi, ribiči, turisti, skratka z obiskovalci naravnega okolja in tistimi, ki v bližini vodotoka opravljajo kakšno njihovo dejavnost. Vsi, s katerimi smo bili med izvedbo nalog v stiku, so izrazili neko pozitivno presenečenje, predvsem pa so se strinjali, da je delovanje v naravi koristno. Med pogovori je čisto spontano slišati kritiko o »divjanju mulcev z motorji« po stezah, o nekulturnem obnašanju posameznikov z odmetavanjem odpadkov v naravo in še kaj zanimivega in uporabnega bi se našlo, da bi se izmerila ljudska kultura ravnanj v naravi, ki ji radi rečemo sobivanje.

Menim, da je pomembno, da dodam razmišljanje in izkušnje o stikih s tujimi turisti in tujimi ribiči. Slovenija kot majhna in razmeroma čista država v zadnjih letih postaja ciljna turistična destinacija, ki jo v vedno večjem številu obiskujejo tuji ribiči, zlasti v muharskih revirjih. Mnogo se jih vrača že več let in mnogi pripeljejo s seboj nove ribiške prijatelje. Razloge vidim v dobrem in kakovostnem ribiškem upravljanju, skrbi za

čisto vodo, ohranjanju domorodnih vrst rib in naravnega okolja. Del tega so tudi ribiški čuvaji, ki z nasveti, informacijami in pomočjo usmerjajo ribiče in če ni potrebno, represivnih nalog ne uvrščajo kot najpomembnejše. Najpomembnejša sta zadovoljstvo in dobro počutje ribiškega gosta ob prihodu in odhodu. Marsikdaj je iz ust tujega ribiča ali turista slišati pohvale o lepota naše domovine, njeni pestrosti in zanimivostih. Morda se včasih tudi sami ne zavedamo, s kakšnimi lepota smo obdarjeni, tako da nam morajo to povedati tudi turisti.

Pa se vrnimo k temi poostrenega nadzora

Organizirano sodelovanje terja tudi formalnosti in pravno osnovo. Na naše pisno zaprosilo in predlog za izvedbo nalog sta se takoj odzvala predstojnika: komandir PP Radovljica Matej Brajnik in vodja medobčinskega inšpektorata Tomaž Dolar. V praksi izkušnje dobrega sodelovanja prinašajo zaupanje, pozitiven interes in pripravljenost, da nekaj opravimo skupaj, torej družbeno koristno delo.

In kako je skupno sodelovanje potekalo neposredno na terenu v ribiškem okolišju?

Izvedbe nalog smo se lotili predvsem resno in odgovorno. Ob napotitvi smo si razdelili naloge, območja in način izvrševanja. Tako smo kombinirali patroljo občinskega redarja in ribiškega čuvaja, ki sta kontrolirala zahtevno območje od Ravnice preko Kredarja in Čajnarja do Globokega, dva čuvaja sta pregledala levo stran od Otoč preko Posavca do Podnarja, skupina starejših čuvajev pa je v mobilni obliki pregledala varstvene in ribolovne dele potoka Lipnica, območje ribnika na Voščah in zadnji del revirja pod Podnartom. Policijska patrolja se je zadrževala na regionalni cesti med Brezjami do Podnarta, v neposredni bližini struge reke Save in opravljala naloge Policije. Na opisani način smo pregledali in kontrolirali 22 km dolg ribiški okoliš RD Radovljica.

Izstopajoče problematike nismo ugotovili ali obravnavali. Čuvaji so opravili redno kontrolo šestih ribičev, ki so lovili v revirju B med Fuksovo brvjo do iztoka potoka Lipnica v Savo pod Podnartom.

Poostren nadzor je trajal štiri ure, od 18. do 22. ure, sodelovalo pa je sedem ribiških čuvajev RD Radovljica, občinski redar in dva policista.

Namen in cilj sta bila dosežena. Že organizirano skupno delo je napredek pri medsebojnem sodelovanju. Kot najpomembnejše dejstvo pa je, da take naloge potekajo na določenem območju in da ljudje znajo to opaziti. Včasih se delo meri tudi na podlagi odzivnosti javnosti; le-ta je bila pričakovana v pozitivnem pogledu.

Namesto zaključka še moje razmišljanje o vlogi ribiškega čuvaja. Zakonodajalec je ribiškem čuvaju v Zakonu o sladkovodnem ribištvu (ZSRib) dal naloge in predvsem opredelil njegove dolžnosti, kaj mora storiti, kaj sme storiti in kaj lahko stori, kadar opravlja naloge. Po drugi strani pa je nič ali slabo navedel statusne pravice, ki bi mu zaradi narave nalog morale pripadati po zakonu. Način pravnega varstva ni urejen, urejena ni celostna podoba, nekateri odnosi ali razmerja pa so preneseni v breme ribiške družine in bi bili lahko urejeni drugače, s strani države. Z razmišljanjem želim vzbuditi pristojne, da spremenijo in nadgradijo trenutni model z novimi posodobljenimi vzorci, ki bodo prilagojeni trenutnemu času.

Še zaključna misel: slovenski ribiči imamo svoj kodeks etike, ki v svoji bistveni vsebini izraža odnos do človeka, rib in naravnega okolja. Meri naše obnašanje, vedenje in kulturo sobivanja z naravo. Naučiti in izvajati pravne ravnaje v naravi je naše temeljno vodilo. Dolžnost prav vsakega ribiča je, da jih osvoji in prenaša na mlajše rodove. Samo etičen odnos nam bo dal zadovoljstvo in lepe trenutke uživanja in narava nam bo hvaležna.

Besedilo in fotografije:
Roman Zupanc

Jakčevi kulinarični začetki

Vedno sem zelo vesel, ko v šoli napovedo športne, kulturne ali naravoslovne dni. To pomeni, da lahko pride do izraza moja ustvarjalnost in lahko še bolj razmigam svoje možgančke. Tokrat je učiteljica zopet napovedala naravoslovne urice, ki bodo potekale v bližnjem parku po pouku.

Vsak izmed nas je moral skrbno premisliti o najljubši stvari oz. hobiju, ki ga bomo predstavili sošolcem in lokalni skupnosti; poimenovali smo ga Jesenski semenj. Sicer že skoraj diši po zimi, a sonček še vseeno dovoljuje, da se grejemo na prostem in ne potrebujemo debelih kap in rokavic. Med hojo domov sva z Maticem premišljevala, kaj bi predstavila. No, saj veste, da je ribolov številka ena. Vendar, kako naj ga predstaviva na semnju? Premišljevanje naju je izmučilo, zato sva se morala doma okrepčati s čokoladnimi kolački, ki jih je prejšnji dan spekla mami. Še naš maček jih obožuje. Nisva in nisva mogla ugotoviti, kako bi na ustvarjalen način predstavila ribištvo. Imeli smo že delavnice v šoli s plakati, igricama in vezanjem umetnih muh. Sedaj potrebujeva še nekaj drugačnega. Tako zelo sva bila zatopljena v pogovor, da nisva slišala babice, ki je prišla na obisk. Ko naju je ogovorila, sva se tako prestrašila, da sva skočila pol metra v zrak. Babi, nooo! Tudi ona se je ustrašila, vendar ne naju, ampak najinega odziva. Do solz smo se nasmejali. Vmes sta iz službe prišla očka in mami. Pojedla sva do konca in šla pisat domačo nalogo. Matic je bil tisti dan pri nas v varstvu, saj so njegovi starši imeli obveznosti. To mi je zelo godilo, saj sva tako imela priložnost, da se malo več druživa in »stuhtava« najin projekt. Ni in

ni nama šlo. Potem pa je do naju prišla babi in dejala: »Zakaj pa jim ne bi kaj skuhala?« Spogledala sva se in nisva točno vedela, kaj misli. Na semnju bodo pekli tudi kostanj, kuhali bučno juho in podobno, zato je babi predlagala, da bi midva pripravila ribje jedi. Nekaj časa je bila v sobi čista tišina in potem je Matic dojel bistvo. Midva ne znava kuhati. Vendar je imela babi v mislih nekaj prav posebnega. Veste, moja babi je bila kuharica v enem izmed mogočnih hotelov v našem velikem mestu. Kuhali so zelo različne jedi in včasih niso imeli pripomočkov, kot jih imamo dandanes. Niso poznali lupilcev za krompir, kavni aparatov, robotov, ki pomagajo pri mešanju, peki in vseh sodobnih posod, ki kuhajo že skoraj same. Takrat so morali skrbeti

za več reči hkrati in jedi so začeli pripravljati že zelo zgodaj zjutraj, ko je mesto še spalo. Rekla je, da nama bo ona pomagala pripravljati jedi. Za pomočnika si je izbrala očka, midva z Maticem pa bova glavna kuharja. Ideja se nama je zdela zanimiva. Ali ji bova kos? Glede na to, da je že pozna jesen in zunaj ni več toliko toplo, bi se prilegla juha. Babi se je strinjala. Očka se je spomnil, da si lahko v ribiškem domu sposodimo velik kotel za kuhanje, ki ga navado uporabljamo za družabna srečanja oz. delovne akcije, ko je treba nahraniti veliko lačnih želodčkov ribičev. Odlično se je spomnil! Matic je predlagal še, da bi mogoče lahko pekli fileje ribic na žaru, ki bi jih postregli z zelenjavo in domačim čebulnim kruhom. Že od same misli na dobroto so

se mi cedile sline. Kar hitro smo morali začeti s pripravami, saj sva se morala z Maticem naučiti še nekaj osnov kuhanja. A vi tudi že znate kuhati? No, mogoče to še ne, zagotovo pa staršem pomagata pri kuhanju, kajne? Da smo zapečatili naš dogovor in sijajno idejo, smo nazdravili z vročo čokolado, na katero je mami dodala še smetano s čokoladnim prelivom. Naslednji dan sva najin načrt predstavili učiteljici, ki je bila sicer malo začudena, a je z nasmehom sprejela najino idejo. Zraven hrane

napisi in fotografijami jedi, da bi bila najina stojnica čim bolj pisana. Dan pred dogodkom sva odšla z babico v trgovino po vse sestavine. Ribiči so se potrudili in pripeljali nekaj filejev ribic, z babi sva pripravila še ribice za juho, drugo bomo postorili naslednji dan. Tisto noč sem spal zelo slabo, preganjale so me čarovnice na metlah. Joj, noč čarovnic sploh ni naš praznik, pa me vseeno preganjajo. Na dan semnja sem bil zgodaj pokonci, pojedel obilen zajtrk in počakal, da se je očka uredil. Toplo sva se

smo posebno ograjen prostor za to priložnost, kjer bomo lahko nadzorovali ogenj. Z Maticem sva naprej morala nalupiti goro čebule. Na koncu sva tako jokala, da nisva videla ničesar. Kasneje sva olupila krompir in korenček ter ju narezala. Tudi por se jima je pridružil. Juho smo lahko začeli kuhati. Ogenj je komajda še tlel, kar je bilo ravno dovolj toplo za kuhanje juhe. Babi je dodala še nekaj začimb ter njeno skrivno začimbo, kot ji sama reče, za katero še vedno ne vem, kaj je. Očka je medtem začel pripravljati ribice za peko. Z Maticem sva mu priskočila na pomoč, saj jih je bilo kar nekaj. Posolili in popoprili smo jih ter jih posuli s koruzno moko. Že med pripravo sem postal lačen, čeprav sem zjutraj pojedel obilen zajtrk. Očka je nato pripravil žar, z Maticem pa sva narezala kruh. Plakate smo postavili ob stojnici; na eni strani smo kuhali, na drugi pa smo postavili igrice. Po jutranji megli se je park zbudil v zelo lepo sončno jutro in kmalu nas je sonce prijetno razvajalo. Obiskovalci so se sprehajali po parku in si ogledovali stojnice. Ribja juha je že lepo dišala, čas je bil tudi za peko ribic. To delo sva prepustila kar očku, saj sva z Maticem pomagala obiskovalcem pri igrich. Nekateri so na koncu pojedli ribo, drugi juho. Posameznike pa je privabil vonj in so prišli samo po hrano. Vmes so nam prinesli tudi kostanj in dobrote z drugih stojnic. Dan v parku je bil zelo pester, razstavljavci smo sodelovali med seboj in ljudem pričarali lep jesenski dan. Imel sem se zelo lepo. Proti večeru je mami prišla na obisk in zelo pohvalila naše jedi. Na koncu je sledilo opravilo, ki mi ni najbolj pri srcu, pospravljanje. Pobrali smo vse smeti, da je park ostal čist. Po prihodu domov sem spil topel kakav, se umil in zlezal v posteljo. Dan je bil dolg, uspešen in zaspal sem, kot bi mignil.

bomo imeli tudi igrico, kjer bodo obiskovalci z magnetki lovili ribice in igrali ribiško tombolo. Vsak dan po pouku sva izdelovala plakate z

oblekla in že sva se peljala proti mestnemu parku. Babi je že bila pri stojnici, saj so ribiči pripeljali kotel za kuhanje in zakurili. Uredili

Nuška Božičnik,
fotografije: spletni viri
in osebni arhiv

Iskali senco, našli krapa

Mladi Tomaž se spominja enega od svojih zanimivih doživetij.

Mladinci v Postojni po navadi lovimo na manjšem bajerju Grobišče. Drevesa so daleč od vode, zato ni težav z zapletanjem. Poleti pa na bajerju ni sence. Zato nekaj časa nismo ribarili. Po treh tednih čakanja nam je mentor sporočil, da je našel nekaj ribolovnih mest na Nanoščici. Rekel je, da je tam senca in dovolj prostora, da bomo lahko lovili skupaj.

Že na začetku ribolova je nekaj mladincev vrglo plovce v rastje ob reki, zato je kar naenkrat postalo hrupno. Nekateri so na glas klicali mentorja, naj jim pride pomagat, eden izmed mladih pa se je odločil, da bo plovec iz grma rešil sam. Ko je odvozlal laks z veje, je nerodno stopil v vodo in splasil ribe v Nanoščici, ki so zelo plašne. Vedel sem, da jih tudi okoli mojega plovca ni več. Vsi so še vedno lovili drug ob drugem, jaz pa sem se odločil, da se premaknem 50 m gorvodno. Tam bom imel več miru.

Na palici sem že imel pripravljen sistem za talni ribolov s pomočjo plovca.

Dan za ribolov je bil več kot uspešen.

- file krapa,
- moko,
- 2 jajci,
- 20 g svežega graha,
- eno manjšo čebulo,
- sladko smetano,
- olje,
- 400 g špagetov.

File krapa smo razrezali na 1,5 cm široke trakove in jih posolili. V posodi smo razžvrkljali jajci in po okusu začinili s soljo in poprom. Ribje trakove smo nato povaljali v moki, jajcu ter jih položili v vročo maščobo. Cvrli smo jih na zmerni temperaturi približno tri minute na vsaki strani oziroma tako dolgo, da so dobili zlato-rjavo barvo. V osoljeni vodi smo v vmesnem času skuhalih špagete in jih odcedili. Na koncu smo pripravili grahovo omako. Grah smo skuhalih do mehkega. Na olju smo prepražili čebulo (ne sme biti rjava). Nato smo jo posuli z moko, premešali

Z veseljem sem pomagal pri pripravi jedi.

Kosilo je bilo zelo okusno.

Na manjši trnek sem dal dve zrni koruze. Takoj sem ulovil dve rdečke in ju izpustil. Nato sem dolgo premetaval vabo po sredini struge, ampak rib ni bilo. Zato sem jo vrgel še zraven velikega grma na sosednjem bregu. Plovec se dolgo ni premaknil. Po pol ure čakanja pa se je počasi odpeljal stran od grma proti sredini struge. Zategnil sem in začutil veliko ribo. Zakričal sem mentorju, naj mi pride pomagat z mrežo.

Prišli so tudi vsi drugi. Ribno smo hitro dobili iz vode in jo stehali. Bil je krap, ki je tehtal 1,75 kg. Mentor je predlagal, da bi ga uplenili. Strinjal sem se; konec koncev se moramo mladi naučiti tudi tega. To je bila tisti dan največja riba in tudi moja prva večja iz Nanoščice. Mentor je predlagal, da bi skupaj pripravili ribjo jed. Odločili smo se, da bomo krapa pripravili s špageti. Potrebovali smo naslednje sestavine:

in zalili s približno 1 dl grahove vode. Polovico kuhanega graha smo pretlačili s paličnim mešalnikom ter ga skupaj s celim grahom dodali k omaki. Dodali smo še malo sladke smetane in omaka je bila pripravljena. Za konec smo v omako dodali ribje trakove. Odlično je bilo!

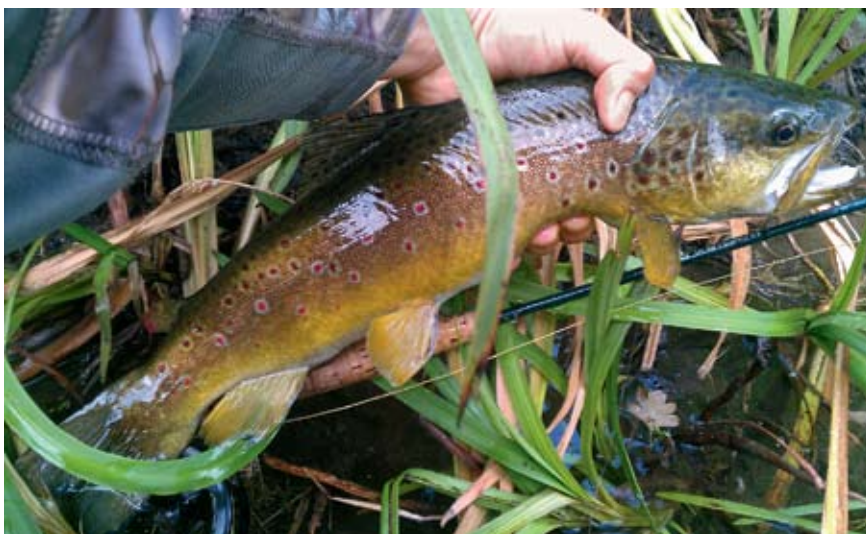
*Tomaž Suša,
fotografije: Gregor Volk*

Uničevalci mitov – 2. del

5/6. Nekateri muharji so tako zelo zaverovani v svoje sposobnosti, da ne morejo sprejeti dejstva, da so lahko kdaj tudi neuspešni. Za neuspeh določeni dan, na določenem revirju zato kri- vijo vse drugo, le sebe ne. Prepričani so, da gre za ribjo neaktivnost ali celo odsotnost rib na tistem delu reke ali jezera. Tako prepričanje, ki je sicer posameznikova težava, lahko drugim celo koristi, saj se takšnim revirjem, kjer niso uspešni, po navadi izogiba- jo v širokem loku. Posledično imajo tako drugi več možnosti glede izbire mest za ribolov in toliko manj konkuren- ce. Narobe pa je, kadar prvi svoje prepričanje vsiljujejo drugim, še poseb- no manj izkušenim, ker slednji lahko vse skupaj brez kančka dvoma sprejmejo za dejstvo. Omenjeno lahko štejemo tudi pod točko številka šest, ker sta po navadi oba mita povezana. V veliko primerih je resnica drugačna. Največkrat zadošča že poročilo nekoga drugega, ki na omenjenem revirju nima težav. Ve- likokrat lahko podobne trditve ovržejo tudi podatki iz vzorčenj in eletroribolo- vov, ki so, kot sem omenil že zadnjič, kar po vrsti pozitivna presenečenja na naših rekah. Velikokrat zadostuje že, da ribe poiščemo na drugim mestih ali pa se jih lotimo na drugačen način in z drugačnimi muhami. Se posebno, če se je vmes spremenil vodostaj. Nikoli ne škodi, da smo med muharjenjem previdnejši in se ne izpostavljamo po nepotrebnem. Večina, predvsem večjih potočnih postrvi in njihovih soških sorod- nic si tudi čez dan poiščejo kritje, kjer jih zelo težko opazimo in dosežemo, kar pa nikakor ne pomeni, da jih tam ni. Velikokrat se dogaja, da se v najnižjih poletnih vodostajih omenjena kritja med koreninami in spodjedjenimi bregovi dobesedno presušijo in naenkrat se sredi reke pojavi več rib, ki jih drugače ne opazimo. Po navadi delujejo apatično in se skrivajo tako, da so barvno prilago- jene rečnemu dnu, lahko pa nervozno plavajo okoli in vidno kažejo nalagod- je. Nikakor niso lahek plen, niso pa neulovljive. Ob dejstvu, da veljajo za enega najbolj plašnih salmonidov, so namreč tudi med najbolj požrešnimi in redko zavrnejo lahko dosegljiv obrok. Še posebno kadar nas ne vidijo, so sproščene in ne zaznavajo nevarnosti. Nasplošno so ribe v resnici veliko bolj aktivne, kot si mislimo. Velikokrat smo namreč prav mi razlog, da se v trenutku prenehajo hraniti. Vsak lahko pobrška po spominu in se spomni, kako je kdaj

splašil ribe, ki so se hranile, jih v tre- nutku spraval s površine ali pa mu je neprevidni prihod kolega, naključnega mimoidočega ali pa kakšnega plovila v trenutku spremenil vse. Ponekod so ribe vajene takih dogodkov in se stanje hitro izboljša, druge pa lahko bistveno vpivajo na ribolov tisti dan. Pogost dejavnik, ki lahko vpliva na muharjev uspeh, še posebno na priljubljenih de- lih revirjev, je vpliv nekoga, ki je tam lovil pred nami. Velikokrat se zgodi,

Hitreje to spoznajo tisti radovednejši, ki neprestano zbirajo informacije, si želijo napredovati, predvsem pa se odpravijo na ribolov tudi zunaj domačih revirjev. Predvsem muharska potovanja v tujino na povsem nove in neznane vode ter njihove posebnosti so trenutki, ki so večini muharjev odprli nove svetove in spremenili pogled na marsikaj. Tehnike ribolova, metanja in vezave muh so namreč že tako razvite, da je izredno težko iznajti karkoli novega. V veliki

Jesenska nagrada

da je na priljubljenih mestih praktično vedno nekdo, saj niso priljubljena brez razloga. Če je predhodnik tudi dovolj več in veliko ujame, je njegov vpliv toliko večji. Po navadi lovi toliko časa, dokler je uspešen in nato mesto zapusti in se odpravi drugam. Mi pa ne vemo, kaj se je dogajalo pred tem, saj nismo videli nikogar. Verjetno vsi vemo, kaj pomeni preloviti določeni tolmun. Tako sta lahko naš predhodnik ali pa tudi nekdo, ki pride za nami, lahko veliko uspešnejša, mi pa tega ne vemo, dokler se končno ne zgodi, da jih tudi vidimo in si skromno priznamo, da lahko kdo zna več od nas.

7. Kar nekaj predvsem mlajših mu- harjev misli, da so razvili svojo, edin- stveno tehniko muharjenja, ki je izvira- na in je ne pozna nihče drug. Povsod čudežno deluje in potrjuje izumiteljevo prepričanje. Podobno velja tudi za nji- hove posnetke umetnih muh. S časom in pridobljenim znanjem, podatki in razmišljanjem pa po navadi postopo- ma ugotovijo, da temu ni ravno tako.

večini primerov pozneje ugotovimo, da nekaj podobnega ali celo natanko to, kar mislimo, da je bila naša izvirna ideja, že obstaja. Še več. Ne samo, da obstaja, ampak je tudi podrobno opisana in ima včasih celo ime. Skratka, največkrat je pri muharjenju nekaj, kar imamo za svoje, v resnici že dobro znano, samo da mi tega še ne vemo.

8. Prepri in prepričevanja so med muharji verjetno stari prav toliko kot muharjenje samo. Od nekdanj se spominjam na primer prepričevanj, kako je muharjenje s suho muho edino pravo muharjenje in ne velja nič drugega. Vsaj tako me je prijazen gospod prvič podučil ob enem mojih prvih muharjenj na reki Krki. Marsikdo to pravi še dandanes, verjetno pa se ne zaveda, da so že v začetkih muharjenja uporabljali najprej mokre muhe in lovili pod vodno gladino. Dandanes so se tehnike muharjenja zelo spremenile in dopolnile, kar pa ne pomeni, da so na kakršenkoli način boljše ali pravilnejše od izvirnih. Zaprišeženi muharji na suho muho naj

ostanejo, kar so. Zdaj zelo priljubljeni sodobni (evro) način muharjenja na ličinko ima ogromno privržencev, ki imajo vso pravico loviti na tak način. Veliko jih lovi s potezankami, ker so si za cilj postavili zgolj večje primerke. Vse to je popolnoma v redu. Vsak se lahko odloči zase in za to mu ni treba nikomur odgovarjati. Narobe pa je, kadar svoj način postavlja pred druge ali jih celo zaničuje. Ne vemo za razloge, ki naše kolege ženejo k drugačnosti, in nikakor ni na nas, da o tem presojujamo. Če še vedno menimo, da je naš način edini pravi, je to le znak, da muharsko še nismo dozoreli.

9. Naslednje napačno prepričanje je pri nekaterih tako zakoreninjeno, da meji že na obsedenost; gre za izbiro opreme. Posamezniki so namreč trdno prepričani, da je njihov uspeh pogojen s točno določeno opremo: samo določena palica za suho muho, točno določena vrstica za neko jezero, samo ena vrsta muhe za neki revir in še bi lahko našteval. Ljudje so lahko tako zelo prepričani v to, da je kar neverjetno. Nekateri celo ljubosumno skrivajo svoja prepričanja v strahu, da jih ne bo odkril in uporabil še kdo drug. Druga skrajnost je, da mnogi

želijo popolnoma kopirati nekoga, ki je uspešen na določenem področju. Vsi po vrsti pa pozabljajo, da pri muharjenju ni nič črno-belo. Na vsako palico, vrvico in muho je mogoče nekaj ujeti. Velika večina pa je v rokah tistega, ki jih uporablja. Zato predlagam, da vsi, ki še razmišljate na tak način, čim prej razblinite mite o muhah in opremi, malo stopite zunaj teh okvirjev, poskušajte in prepričan sem, da boste prijetno presenečeni. Na naših vodah opažam toliko enoličnosti, da včasih že majhna sprememba pozitivno vpliva na uspeh. Na trgu ni zastoj toliko različne opreme in izbire, da bi morali vsi loviti enako, z enako opremo in enakimi muhami. Velika izbira je na voljo zato, da si vsak izbere, kar mu najbolj ustreza, seveda pa mora najprej to tudi ugotoviti.

10. Ko govorimo o opremi, je pri izbiri vedno velik dejavnik tudi njena cena. Marsikoga odvrne že pogled na vrtoglave cene, ki jih na svoje izdelke lepijo določeni priznani proizvajalci. Na drugi strani pa je veliko tistih, ki pogojujejo ceno s kakovostjo in so pripravljeni (pre)plačati karkoli, da bi si le zagotovili nekakšno prednost oziroma, da v kakovosti ne bi zaostajali. Verjetno bomo

vedno obkroženi s pripadniki obeh prepričan in spet lahko ugotovimo, da si na koncu koncev vsak izbere svoje. Vsekakor je dobro, da vnaprej vemo, kaj kupujemo in pred tem po možnosti stvar tudi preizkusimo. Žal višja cena ni vedno zagotovilo o kakovosti in seveda tudi obratno. Zato je prav, da smo pri tem pazljivi. Dandanes lahko za dostopno ceno najdemo popolnoma kakovosten izdelek in ni vse, kar je poceni, tudi neuporabno. Še vedno pa velja, da za potrošni material, ki je pri muharjenju zelo pomemben, izberemo čim bolj kakovostnega. Predvsem muharske predvrvice, trnice in trnki za vezavo muh so deli opreme, od katerih je precej odvisen muharjev uspeh. Pri njih ne moremo dosti prihraniti, lahko pa se krepko opečemo. Tudi če muhe kupujemo, je prav, da smo pri tem izbirični in poiščemo dovolj kakovostne.

Za konec naj vam zaželim upešen zaključek sezone in vsem tistim, ki se odpravljate muhariti na sulca tudi dober prijem in veliko sreče. Tudi vsem tistim, ki je v resnici ne potrebujejo.

*Besedilo in fotografije:
Tomaž Modič*

Ko nas uči najstnik.

Somič v marinadi in krapovi kotleti v karijevi omaki

Tokrat vam bomo predstavili ribje jedi s kitajskim pridihom.

Somič v marinadi

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 80 dag očiščenih somičev
- 2 večji rdeči čebuli
- 5 strokov česna
- 1 limono
- 1 dl ribje osnove
- 2 dl oljčnega olja
- ½ dl vinskega kisa
- ½ dl belega suhega vina
- vejico rožmarina
- 3 večje vejice sesekljanega peteršilja
- 10 kaper
- 5 črnih oliv brez koščic
- 3 dag sušenega paradižnika
- lovorjev list
- sol
- poper
- moka po potrebi

Somiče posolimo in povaljamo v moki. Ocvremo jih v ponvi na razgretem oljčnem olju. Ocvrte somiče vzamemo iz ponve in jih preložimo v drugo posodo. Na istem olju dušimo najprej na lističe narezano čebulo, nasekljan česen, dodamo narezan sušen paradižnik, vejico rožmarina, narezane olive in kapre ter vse skupaj dušimo še približno 20 minut, da se zelenjava zmehča. Nato zalijemo z vinom in kisom, dodamo malo ribje osnove, popopravimo in solimo ter še nekaj časa dušimo. Nato v ponev damo ocvrte somiče ter pustimo največ pet minut, da vse skupaj prevre. Ohladimo in postrežemo. Na krožnik damo somiča, nanj omako iz dušene zelenjave, vina in kisa, na vrh pa rezino limone. Marinada je še boljša, če jo damo v hladilnik in postrežemo ohlajeno naslednji dan, ko se lepo uleži. V hladilniku jo lahko hranimo do sedem dni. Ob marinadi postrežemo malvazijo ali lahko vino roze.

Krapovi kotleti v karijevi omaki

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1,5 kg krapovih kotletov ali druge ribe
- 2 srednje veliki čebuli
- 3 stroke česna
- 5 dag ingverja
- 20 dag paradižnika
- lupino in sok ene neškropljene limone ali limete
- dl ribje osnove
- 5 dag rjavega sladkorja
- 2 dl mleka
- eno smetano za kuhanje
- 10 dag masla
- 2 dl oljčnega olja
- 10 dag rdeče karijeve paste ali karija v prahu
- ščepec mlete kumine
- lovorjev list
- sol
- poper

Jed prihaja s Kitajske.

V ponvi na razgretem oljčnem olju dušimo nasekljano čebulo in karijevo pasto. Dodamo olupljen zrel paradižnik ter sesekljan česen in nadaljujemo dušenje na majhnem ognju. Nato dodamo nariban ingver, mleto kumino, rjav sladkor, lovorjev list, naribano limetino lupino ter ribjo osnovo in mleko. Kuhamo približno 20 do 25 minut. Potem dodamo popečene krapove kotlete, ki smo jih najprej posolili in popopravi, pokapali z limoninim sokom, pustili pol ure počivati v hladilniku, nato pa smo jih popekli v ponvi ali na žaru. Kuhamo še deset minut, da se riba zmehča. Zraven postrežemo dušen riž. Ob jedi priporočamo belo suho vino, po želji pa zraven lahko postrežemo tudi cviček ali lažje rdeče suho vino.

*Besedilo in fotografije:
Borut Jerše*

November na Unici (foto: Hany Bany)